

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2990) 2007 JULY - LIEPA 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@rogers.com • Nr. kaina - \$1

Kur vėliavos plevėsuoja...

Turbūt nebūtų lengva vienam pačiam trumpam laikui sukurti tokią aplinką, kuri staiga pakeistų kasdienybę ir taptų visapusiškai naudinga? Užtat turėtume tinkamai įvertinti tai, kas atsiranda “savaime”.

OKAS tai, jeigu ne stovyklos. Vasarai prasidedant, jos jau kaip koks laimikis siūlosi kiekvienam, ir – jaunime, laikas jau save matyti ne šiaip sau dykinėjantį, be tvarkos kažkaip kažkur atostogaujantį, bet stovyklaujantį, su draugais kas vakarą prie laužo dainuojantį, nuotykių nebeieškantį, nes tenai jų būna ir būna kone kas valandą – vis kas nors įdomaus ar linksmo atsitinka. Ir tik pagalvokime, kaip visa tai derinasi su gražiąja gamta, grynų oru ir gera nuotaika nuo ryto iki nakties, per visą ilgiausią dieną, kokių niekur kitur nebūna. Uždaras, bet linksmas, naudingas ir sveikas gyvenimas greitai pavergia ir kūną, ir dvasią taip, kad su draugais atsisveikinant ašarėlės byra, ir darosi liūdna lipti į automobilį, net ir pikta, kai atvažiavę tėvai ragina “greičiau...laukiam...” Joks stovyklautojas tokios pabaigos nemėgsta, nors žino, kad ji bus. Bet bus ir pradžia, kai pro vartus įeisi – ir štai tas kitioniškas pasaulėlis, toji aplinka, kurios vienas pats nesukursi. Drąsiai galėtume tvirtinti, kad tai ir didelė Dievo dovana jaunimui, iš kurio išaugo ir tie “amžninieji” stovyklautojai, jokių kitų atostogų nepripažįstantys gamtos ir tokio nepakeičiamo gyvenimo nuoširdūs mylėtojai. Gamta yra mokytoja ir auklėtoja. Kas kart ji kiekvienam ką nors įdiegia – kūnui, dvasiai, patyrimui, atminimui. Galima tvirtinti – ir Kūrėjo geresniam pažinimui, ir tai ne iš knygų, ne iš sakomo žodžio, bet iš įvairiaformę gyvybę skleidžiančios aplinkos ir tokių reiškinių, kokių miesto gatvėse nematysi. Vos kelias dienas gamtoje pagyvenęs, iš karto gal ir neįjauti, kad esi kažką gavęs.

KAŽKO naujo nebeapasakysi. Bet vis dėlto reikia prisiminti, kad stovyklavimas yra didelė vertybė daugeliu atžvilgių. Nė vienam neturėtų būti gaila sumokėti reikalaujamus stovyklapinigių, jei tik žvilgtelėtume į palyginimą – ką duodame ir ką už tai gauname. Sakytų kas, kad stovyklose ne viskas auksu žiba. Tai tiesa. Bet kas jau žiba, tai įstringa taip, kad nebeištrauksi. Geri dalykai nusėda ir laikosi. Jaunasis stovyklautojas gal tik po daugelio metų pajus, kas nejučiomis jame pasiliko. Todėl belieka džiaugtis ir stovyklų organizatorius sveikinti, dėkoti jiems, kad kiekvieną vasarą mūsų jaunimas gali pasinaudoti ta nepamainoma stovyklina aplinka, kuri tiek daug duoda geresniam gyvenimui kurti ir jį teisingiau vertinti. Džiugu girdėti, kad vis dar stovyklautojų susilaukia Amerikoje “Neringa”, “Rakas”, “Rambynas”, o Kanadoje “Romuva”, “Kretinga”. Tos puikios stovyklavietės su lietuviškąja veikla jau yra taip suaugusios, kad sunku įsivaizduoti vasaros veiklą be jų. O kaskart vis plačiau atsiveria galimybės išeivijos jaunimui pastovyklauti ir Lietuvoje. Čia tai jau ypatingos lietuviybės stiprinimo mokyklos, apčiuopiama ir aiški ryšių su bendraamžiais tėvynės lietuviukais užmezgimo priemonė, labai jau gera investicija tautiniam susipratimui ugdyti, laimėti jausmą, kuris po nelietuvišku dangumi gana sunkiai įgyjamas. Taigi jaunimas tegu lekia visais keliais į visas puses, kur tik stovyklinės vėliavos plevėsuoja. Laiko užteks ir kam kitam, bet porą savaičių praleisti su bendraamžiais gamtoje – tai tarsi koks metinis atsinaujinimas, padėsiantis gyventi ir gyvenimą kurti. Nes niekas jaunų žmonių taip stipriai nesuriša kaip bendri išgyvenimai, drauge atliekami darbai, tuo pačiu metu ir toje pačioje aplinkoje. O programos ir užsiėmimai lietuviškumui stiprinti – tai jau įnašas, kuris nėra vien tik pažintinis, bet paties stovyklaujančio per trumpą laiką išgyvenamas. ČS

Lietuvos vardo 1000-metis

Pasak istorikų, pasaulio istorijos procesas Lietuvai nebuvo palankus. Atitolusi nuo Europos civilizacijos centrų, ji vėliau už savo kaimynus pasireiškė ryškėjančiame geopolitiniame Vidurio Europos regione. Tačiau 1009 metais šventojo Brunono krikšto misija pasiekė Lietuvą. Šio fakto paminėjimas Kvedlingburgo (Harzo kalnų papėdėje esančio Vokietijos miesto) metraščiuose yra pirmasis liudijimas, kad Lietuva buvo susidomėta žymiai anksčiau, nei karalius Mindaugas pradėjo savo valstybinę veiklą.

Istoriniame dokumente rašoma apie tragišką šv. Brunono Kverfurtiečio misijos baigtį ir nurodoma, kad “Šventasis Brunonas, kuris yra vadinamas Bonifacijumi, arkivyskupas ir vienuolis, 11-ais savo atsivertimo metais Rusijos ir Lietuvos pasienyje (in confinio Rusciae et Lituae) pagonių trenktas į galvą su 18 saviškių kovo 9 d. (= vasario 14 d.) iškeliavo į dangų”. 1009 metų krikšto aktas Lietuvos teritorijoje yra vienas svarbiausių ankstyvųjų viduramžių dokumentų, patvirtinantis apie besimezgančius Lietuvos ryšius su Europos civilizacija.

Savo vardo paminėjimo tūkstantmetį Lietuva sutiks 2009 metais. Šios datos reikšmingumą pabrėžiantys istorikai teigia, kad jai negali prilygti nė viena XX-ojo šimt. pabaigos XXI-ojo šimt. pradžios įžymi data. **Inf.**

Lietuva ruošiasi 1000 metų jubiliejui. Reklama Vilniaus senamiestyje
Ntr. G. Paulionienės

Lietuvos Valdovų rūmų atkūrimas garsėja

Lietuvos Valdovų rūmų statybos vyksta plačiu mastu. Pietų korpuso, kuris yra prie Katedros aikštės, ir Vakarų korpuso, kuris yra šalia Vilniaus arkikatedros, išoriniai darbai baigti. Dirbama prie Rytų korpuso ir netrukus bus pradėti Šiaurės korpuso darbai. Iki metų pabaigos stovės visi keturi rūmų korpusai. Beliks vidaus ir parodų darbai, kurie yra šiuo metu projektuojami. Šį darbą atlieka Lietuvos dailės muziejaus vadovaujamas kolektyvas. Valdovų rūmai yra Tūkstantmečio jubiliejaus projektas, vykdomas Valstybės pagal 2000 m. priimtą LR seimo įstatymą. Jie bus atkurti iškilmingam atidarymui 2009 m. liepos 6 d. – Valstybės, Mindaugo karūnavimo, diena.

Valdovų rūmų paramos fondas, įsteigtas dar prieš atkūrimo įstatymą 2000 m., siekia pagarsinti šį istorinį atkūrimą ir kviesti visuomenę pri-

sidėti. Rūmus siekta atkurti jau prieš 350 metų, nuo pat nuniokojimo per karą su Maskva 1655 m. Jų atkūrimas patikėtas mūsų laikams. O Rūmus puoš ir Lietuvos istoriją įsimins ateities kartos. Iki šiol Fondas yra sutelkęs per 3 milijonus litų paramos iš daugiau kaip 62,000 rėmėjų Lietuvoje ir užsienyje. Užsienyje lėšas kaupia Valdovų rūmų paramos komitetas JAV ir Pasaulio lietuvių bendruomenės fondas. Lėšos skiriamos kultūros vertybėms išgyti, radiniams restauruoti, programoms ir leidiniams leisti.

Rėmėjų yra įvairių – nuo pensininkų iki pelningų įmonių. UAB “Rūta” platindama daug kam žinomą šokoladinių saldinių rinkinį “Valdovų rūmai”, nuo kurio skiria 10% Valdovų rūmų atkūrimui, jau sutelkė per 305,000 litų. Jau kelinti metai Valdovų rūmų atkūrimo rėmėjas yra bendrovė UAB “Ogmina”, kuri per

savo parduotuves Lietuvoje nuo vasario 16 ir kovo 11 skelbia Valdovų rūmų paramos vąų ir skiria 3% nuo savo prekybos Rūmams atkurti. Tokiu būdu ji jau sutelkė iš viso daugiau kaip 102,000 lt. paramos. Šį pavasarį Fondas sulaukė ženklios paramos iš Ukmergės rajono pensininkės Nijolės Bastienės, kuri papildė savo pradinį 10,000 litų įnašą dar viena 5,000 litų suma. Šiomis dienomis Fondas buvo nustebintas Katedros aikštėje jau kelerius metus ledus pardavinėjančios Onutės Marcinšienės netikėta auka, kai į Fondo paviljono kuparą įdėjo 400 litų auką. Balandžio mėnesį Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga per savo renginį Trakų Vokės rūmuose sutelkė daugiau kaip 12,000 litų ir skyrė juos XVII š. pradžios gobelenui *Drakonas ryjantis kiaušinius* restauruoti.

Nukelta į 9-tą psl.

Šiame numeryje

Lietuvos Valdovų rūmų atkūrimas garsėja – 1,9 psl.

Kelionė į Karaliaučių – 2 psl.

Diplomatinė sukaktis – 3 psl.

Ką ir kodėl muša bažnyčioje? – 3 psl.

“Gyvenu Mažąja Lietuva...” – 4 psl.

Pasaulio didžiųjų rūpesčiai – 5 psl.

“Tėviškės” parapija išsikelia – 6,14 psl.

Lietuvių kapinės – 8 psl.

Šimtametė lietuvių parapija – 10,12 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@rogers.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$60, rėmėjo - \$70, garbės - \$80. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$60, patron - \$70, sponsor - \$80 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Canada

RELIGINIAME GYVENIME

Kunigų globos namai Vilkaviškyje atidaryti gegužės 25 d. BNS žiniomis, kol kas juose apsigyveno aštuoni vyresnio amžiaus kunigai, iš viso įrengtos vietos 45 gyventojams – vienviečiai ir dviečiai kambariai, koplyčia, biblioteka, neigaliesiems pritaikytas keltuvas. Globos namų direktorės Vidutos Bačkienės teigimu, tokie namai yra labai reikalingi. Jie atidaryti Vilkaviškio vyskupijos iniciatyva – atsirado vyskupijoje labai daug vyresnio amžiaus kunigų, kurių globa nebuvo kam pasirūpinti. Penki iš šiuo metu slaugomų senelių yra neįgalūs. Senelių namuose, kuriuos užpildyti planuojama iki rudens, dirbs 24 žmonių personalas: socialiniai darbuotojai, slaugytojos, administracija. Specialieji globos namai, kuriuose ketinama apgyvendinti ne tik vietinės vyskupijos, bet ir Bažnyčios tarnus iš kitų Lietuvos vietų, pastatyti už Vilkaviškio vyskupijos ir valstybės investicines lėšas.

Į Klaipėdos Lietuvos jaunimo dienas (LJD) "Drąsos! Tai aš" birželio 26 d. išvyko grupė jaunuolių iš Vilniaus. Iki Šiaulių traukiniu vykę vilniečiai Kryžių kalne susitiko su jaunimu iš visos Lietuvos ir tą dieną pradėjo apie 230 km kelionę dviračiais nuo Kryžių kalno, per Kurtuvėnus, Luokę, Telšius, Žemaičių Kalvariją, Salantus, Kretingą, iki Klaipėdos. Iš viso 5 dienas keliavo pusšimtis jaunuolių. Pasak organizatorių, kelionė dviračiais iš Kryžių kalno į Klaipėdą simboliškai sujungia 2004 m. LJD "Negaliu tylėti", vykusias Šiauliuose, ir šiųmetes "Drąsos! Tai aš". Dviratininkai į uostamiestį lydėjo keliaujantį LJD kryžių. Šiuo žygiu norėta pritraukti daugiau jaunimo, aktyviai išgyventi savo tikėjimą, propaguoti jaunimo dienų ir piligrimystės idėjas. Lietuvoje šalies jaunimo dienos pradėtos organizuoti 1997 m., kuomet jaunimas keliavo iš Vilniaus į Trakus. Kitas susitikimas, kurio tema buvo "Tarp žemės ir dangaus" įvyko 2000 m.

Vilniuje. Tuomet renginyje dalyvavo 5,000 jaunuolių.

Šv. Teresėlės Lizjietės relikvijos pasiekė Klaipėdą gegužės 17 d., atplukdytos iš Vokietijos, kur jos buvo perduotos Lietuvos atstovams Hamberge. Relikvijos tą dieną buvo sutiktos Paštuvos karmeličių vienuolyno, o tolesnę kelionę Lietuvoje pradėjo gegužės 18 d. Vilniuje Lukiškių aikštėje, iš ten nuvežtos į arkikatedrą baziliką, kur jas sutiko kardinolas Audrius Juozas Bačkis, apaštališkasis nuncijus Peter Stephan Zurbriggen ir tikintieji, vyko Valandų liturgija su giesmėmis. Gegužės 20 d. relikvijų sutiktuves vyko Kauno arkivyskupijoje, su atitinkamais skaitiniais, šv. Teresėlės sukurtų giesmių programa ir iškilmėmis, kurios vyko ir gegužės 21 d. Aptartas šventosios gyvenimo kelias, vyko maldos susirinkusių įvairių bendruomenių ir maldos grupių.

"Esu katalikas" – viktorina (apklausinėjimo konkursas) 4 klasės mokinių Vilniaus arkivyskupijoje vykusi keturis mėnesius, užsibaigė balandžio 24 d. Jos tikslas buvo skatinti vaikus labiau pažinti savo tikėjimą. Dalyvavo 100 mokinių, 20 mokyklų komandų. Užduotys buvo parengtos Senojo ir Naujojo Testamentų, Dekalogo, Sakramentų, Marijos ir Maldos temomis, teisingai atsakiusieji rinko taškus. Laimėtojai – geriausiai penkias užduotis atlikusi ir 24 taškus iš 25 galimų surinkusi Vilniaus "Žiburėlio" mokyklos komanda.

Jaunimo ugdymo seminaras "Jūsų kūnas yra šventovė" įvyko balandžio 20-21 d.d. Kaišiadorių vyskupijos sielovados centre. Susirinko jaunimas iš įvairių vyskupijos parapijų, gilinosi į tikrąją meilės sampratą ir kaip ji suprantama šiuolaikinėje visuomenėje. Svarstyta, kuo skiriasi meilė ir įsimylėjimas, meilė ir geismas. Kalbėta apie meilės sąvokas, dvasinius sužeidimus, kurie varžo bendravimą tarp žmonių ir su Dievu.

P O K A L B I A I

Kelionė į Karaliaučių

Iš pokalbio su ten keliavusiu prelatu Edmundu Putrimu

Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadais prel. Edmundas Putrimas neseniai grįžo iš kone mėnesį trukusios kelionės Europoje. TŽ paprašė jį pasidalinti išpuodžiais apie aplankytas vietas, ten gyvenančių lietuvių katalikų džiaugsmus ir problemas.

– Kokias vietas aplankėte?

– Gegužės pradžioje pradėjau kelionę Airijoje, kur buvau pakviestas kun. Egidijaus Arnašiaus aplankyti lietuvius. Buvo malonu matyti skirtumą nuo pirmojo vizito – jau lietuviai čia įsikūrę, veikia gražiai suorganizuota lietuvių bendruomenė, į kurią lietuviai jungiasi. Aplankiau 10 apylinkių, kurios yra ir Airijos respublikoje, ir Šiaurės Airijoje. Airijos vyskupai labai palankiai žiūri į lietuvius, nes jie yra pasižymėję kaip geri darbininkai, patikimi žmonės. Lietuvos ambasada skelbia, kad ten yra net 100,000 lietuvių. Lietuvos ambasadorė Izolda Bričkovskienė labai palaiko bendruomenės ir katalikiškų misijų veiklą.

– Kur toliau vyksite?

– Vokietijoje lankiausi sielovados reikalais, Vokietijos katalikų Bažnyčia šiuo metu išgyvena sunkų finansinį laikotarpį ir dėl to atsisako priimti lietuvių kunigų lietuvių sielovadais Vokietijoje. Deriname lietuvių katalikų reikalus ir planus su lietuviais kunigais, su Vokietijos LB pirm. Antanu Šiugždiniu ir Vasario 16-osios gimnazijos direktoriumi Andriumi Šmitu bei Vokietijos lietuvių katalikų delegatu kun. Vidu Vaitiekūnu. Deja, dar kartą patyriau, kad visur labai trūksta kunigų. Po to vykau į Lietuvą, kur dalyvavau trijų dienų trukmės Lietuvos vyskupų konferen-

cijos posėdžiuose. Iš Vilniaus – į Karaliaučiaus kraštą.

– Papasakokit savo išpuodžius iš Karaliaučiaus.

– Buvo labai įdomu sužinoti, kad prieš II Pasaulinį karą Karaliaučiaus miestas buvo

Prel. Edmundas Putrimas

vadinamas Šiaurės Venecija. Ten veikė labai stiprus universitetas, kur caro priespaudos laikais, kai Lietuvos mokslo institucijos buvo uždarytos, lietuviai vykdavo, kaip ir į Sankt Peterburgą Rusijoje, studijuoti aukštesniųjų mokslų. Karaliaučius tais laikais buvo intelektualų centras. Gaila buvo matyti, kaip apleista yra visa sritis. Pats miestas buvo smarkiai sudaužytas karo metu, sovietai išsivežė daug plytų ir kitos statybinės medžiagos į Rusijos gilumą, apgyvendino Karaliaučiuje rusus, viską darė sąmoningai, kad sužlugdytų šią etninę Lietuvos žemę, kad neliktų čia jos istorijos pėdsakų. Daug žymių lietuvių iš to krašto yra kilę – Mažvydas, Vydūnas, Daukantas, Donelaitis... Nepaprastai liūdnas vaizdas, viskas apleista, o ir jaučiamas ryškus nusistatymas prieš baltiečius. Nepadeda tai, kad nuo birželio 1 d. yra įvestas naujas, griežtesnis vizų režimas (kelionei per Lietuvos teritoriją), kurį nustatė Europos sąjunga – Briuselis. Bet čia visi

kaltina Vilnių, lyg tai Lietuva būtų nustačiusi 35 eurų kainą vienkartinę vizai. O eilės ilgiausios prie Lietuvos konsulato – užtrunka mėnesį gauti eilės numerį, norint pristatyti konsulatui vizos prašymą. Tai rusai, norintys grįžti į savo tėvynę, o reikia pervažiuoti per Lietuvą.

Buvau pakviestas į Karaliaučių aplankyti lietuvių katalikų telkinius Karaliaučiaus srityje. Ten 25% gyventojų yra lietuvių kilmės. Prieš II Pasaulinį karą ten buvo labai stiprus universitetas. Caro laikais, kada buvo uždrausti mokslo institutai Lietuvoje, aukštiesiems mokslams studentai vykdavo į Sankt Peterburgą Rusijoje arba į Karaliaučių, kuris tapo intelektualų centru. Labai gaila matyti, kad po II Pasaulinio karo Karaliaučiaus miestas buvo smarkiai sudaužytas ir prastai atstatytas.

Aplankiau du universitetus, Emanuelio Kanto, kur yra dėstomi lietuvių kalbos kursai, ir Įsručio pedagoginę kolegiją (anksčiau Tvankste). Dauguma studentų yra vietiniai rusai, bet yra ir keletas lietuvių kilmės studentų, kurie čia mokosi lietuvių kalbos dėl filologijos studijų, kiti nori pasiruošti verslo darbui su lietuviškomis firmomis.

Yra dvi lietuviškos parapijos. Karaliaučiaus mieste yra Šv. Šeimos parapija, kuriai vadovauja Torontė lankęsis kan. Gauronskas. Šv. Šeimos parapiją labai remia Maltos ordinas. Joje veikia valgykla, klinika, lietuvių bendruomenės kambarys, saliuokė. O Tilžėje, kur yra apie 3500 lietuvių, Kristaus Prisikėlimo parapiją aptarnauja kun. Eidintas. Jis aptarnauja dar ir tris lietuviškus kaimus prie Nemuno, kurių parapijoms priklauso nemažas skaičius lietuvių – Šv. Pranciškaus (2000), Šv. Dvasios (1000) ir Šv. Antano (3000). Karaliaučiaus srityje yra 24 katalikų parapijos ir 8 misijos.

Problema yra ta, kad Karaliaučiaus sritis priklauso Maskvos arkivyskupijai, o ten rusų ortodoksų hierarchai daro didelę įtaką kitoms bažnyčioms ir jų sprendimams. Lietuvių katalikų interesus stengiasi ginti Maskvos arkivyskupas Teodoras Kondrusevičius (gimęs Lietuvoje ir baigęs Kauno seminariją).

Gaila tų lietuvių, kurie buvo atskirti nuo Lietuvos, nes palei Nemuną yra ištisi kaimai lietuvių. Yra didelis nesutarimas tarp to krašto rusų politikų ir lietuvių. Rusai žiūri į tą kraštą politiniu požiūriu, o lietuviai etnografiniu ir istoriniu. Ne lietuviai, o rusai yra tos teritorijos nauji ateiviai.

Kalbėjosi R.S. Jonaitienė

Pirmoji Komunija Toronto evangelikų-liuteronų Išganytojo parapijoje. Klebonas kun. A. Žilinskas kalbasi su Luku Janowicz ir Julija Šturmaite

Diplomatinė sukaktis

Vašingtone paminėta Baltijos valstybių ir JAV diplomatinio santykių užmezgimo 85-ųjų metinių sukaktis

Su vienos dienos darbo vizitu Vašingtone viešėjęs Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas birželio 14 dieną dalyvavo Baltijos valstybių ir JAV diplomatinio santykių užmezgimo 85-ųjų metinių renginiuose. Lietuva ir JAV diplomatinio santykius užmezgė 1922 metų liepos 28 dieną. Šia proga JAV Valstybės departamente įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministerių susitikimas su JAV valstybės sekretore Condoleezza Rice. Susitikime aptarti transatlantinio saugumo, paramos demokratijos plėtrai, energetikos, vizų ir kiti klausimai.

Ministeris P. Vaitiekūnas pakvietė JAV valstybės sekretorę 2008 metų sausį dalyvauti JAV-Baltijos šalių Partnerystės Chartijos dešimtmečio minėjime Lietuvoje. Jis taip pat pasiūlė Baltijos šalių ir JAV užsienio reikalų ministerių susitikimus rengti reguliariai. Po ministerių susitikimo su JAV valstybės sekretore Valstybės departamente buvo surengtas priėmimas, kuriame dalyvavo Baltijos šalių užsienio reikalų ministerių delegacijos, lietuvių, latvių ir estų bendruomenių JAV atstovai, Vašingtono diplomatinio korpuso nariai.

Kreipdamasis į susirinkusius Lietuvos užsienio reikalų ministras sakė, kad „daugiau kaip 50 metų Lietuva, Latvija

Lietuvos, Latvijos, Estijos užsienio reikalų ministrai su JAV valstybės sekretore Condoleezza Rice Vašingtone

ir Estija buvo okupuotos komunistinio režimo, šių šalių žmonės negalėjo gyventi laisvoje ir demokratinėje visuomenėje. Birželio 14-oji yra diena, kada mes, lietuviai, minime masinių mūsų žmonių trėmimų į Sibirą pradžią. Bet net ir tuo tamsiu sovietinės okupacijos laiku, viltis visada buvo šalia. Esame dėkingi JAV, kad ji niekad nepripažino priverstinio Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Jūsų dėka Lietuvos nepriklausomybės diena buvo švenčiama kasmet ir Lietuvos vėliava plevėsavo Valstybės departamente, šalia kitų šalių vėliavų”.

Vizito metu ministeris P. Vaitiekūnas skaitė pranešimą ir dalyvavo diskusijoje konferencijoje „JAV ir Baltijos šalių ryšiai: švenčiant 85-ąsias drau-

gystės metines” (*U.S.-Baltic Relations: Celebrating 85 Years of Friendship*). JAV Palikimo fondo (*Heritage Foundation*) Margaret Thatcher Laisvės Centro bei Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadų Vašingtone surengtoje konferencijoje pranešimą skaitė ir Ūkio viceministeris Vytautas Naudužas.

Ministeris dalyvavo JAV lietuvių surengtame birželio 14-osios Lietuvos Gedulo ir vilties dienos minėjime ir pagerbė trėmimų ir okupacijos aukų atminimą padėdamas gėlių prie Vašingtone neseniai atidengto Memorialo komunizmo aukoms atminti. Vizito metu ministeris P. Vaitiekūnas taip pat susitiko su JAV kongreso Helsinkio komisijos pirmininku demokratu nuo Floridos valstijos Alcee Hastings. **Inf.**

Ką ir kodėl muša bažnyčioje?

ANTANINA GARMUTĖ

Kiekviena tauta saugo ir gina savo papročius. Todėl suprantamas maskvėnų pasipiktinimas Estijos vyriausybės nutarimu iškelti Bronzinį karį iš miesto centro ir kapines. Mes gerai prisimenam, kaip raudonieji okupantai elgėsi su savo priešais – Lietuvos partizanais: numesdavo jų kūnus miestų gatvėse ir aikštėse. Priešai net mirę buvo spardomi, niekinami. Paskui suversdavo jų palaikus į griovius, pelkes, žvyruobes. Tokia rytiečių tradicija gajį nuo totorių-mongolų laikų. Neveltui jie patys sako: „patrink rusą – rasi totorių”.

O čia – estai – akis bado su savo europietiška civilizacija: savo priešus, okupavusius ir teriojusius jų kraštą, perlaidojo su didžiausia pagarba, gėlėmis, net dvasininkus kviečiasi. Dėl tokio akibroko iš Maskvos atvykusi komisija net pasiūlė estų vyriausybei atstatastyti. Ne juokai – kažkokia gubernijos dydžio valstybėlė tariasi esanti laisva, visai nepaiso imperijos interesų.

Tuo tarpu Lietuvoje penktoji kolona neturi jokių problemų. Didžiosios imperijos interesų ausys kyšo kur bepažvelgsi. Aktyviausi komunizmo statytojai puolė galvotrūkiais kurti kapitalizmą –

Marksas karste apsiverstų! Ar ne gerai darbuojasi stribo sūnus laisvos Lietuvos seimo pirmininko poste? O dar anksčiau – ir kadrinio kagėbisto.

Ar ne pirmuoju atkurtos valstybės prezidentu išrinkome buvusį kompartijos pirmąjį? O jau svetimos valstybės KGB paruoštasis kaip niekas kitas geriausiai tiko mūsų valstybės saugumo valtį varuoti (ir niekas neatkreipė dėmesio, kas gi jį ten išlė?). Mūsų komunistai milijonieriai sėkmingai šturmuoja milijardierių luomą ir... valstybės valdymą! Kadangi jie – pinigų vergai – yra nuperkami, tai aišku, kad nėra jokių „buvusių”, o tik esantys čia ir dabar. Tos pačios panelės, tik kitos suknelės. Jiems nėra tautos ir tautybės. Juos valdo grobuonio instinktas. Juos vienija bendra komunistinė praeitis. Todėl į jokių aukštesnių postų šiandien nepatenka individas, nepabuvęs komunistų ar kagėbistų gretose. („Nepabuvęs kareivėliu – nebus geras artojėlis?” Mūsų realybėje – vėgis, žmogžudys, nusikaltėlių gynėjas).

Nepaisant visų gamtos dėsnių, mes kaip apsvaigę vis renkame ir renkame į valdžią tuos visus buvusius, taip padėdami jiems metastazuoti į esančius. Jie taip įsigudrina

mums patikti, kad jau kone šventai tikime, jog mūsų ateitis neįsivaizduojama be šių komunizmo dinosauro ir jų pasturlakų! O neišviešintieji ir kitokie KGB agentai mūsų gyvenime ne mažiau reikalingi negu prieskoniai sriubai.

Tai gi penktoji kolona atlieka neabejotinai didelį vaidmenį Lietuvoje. Naujajame tūkstantmetyje aiškėja, jog valstybę užgrobti galima ne tik barbariškai įvedant tankus su kariuomene. Kur kas paprasčiau kitais 2 būdais: per energetiką ir žmonių sąmonę. Jeigu blokuojamus energetinius šaltinius dar įmanoma kaip nors apeiti su kaimyninių valstybių pagalba, tai kur kas sunkiau įgyti atsparumą žmonių dvasios pavergimui. Savanoriškam. Tesugebančiam sumąstyti: „prie ruso buvo geriau”. Reikalingos ypatingos pastangos išvesti žmonelius iš katalepsijos – visokių magų, nupirktų politikierių, prisiplakėlių gelbėtojų įtakos. Jie okupuoja mūsų besmegeniškus protus didžiosios imperijos naudai. O mes žiūrime į rinkimus ir kitokius pasirinkimus užmerktomis akimis. Lengvabūdiškai. Be meilės Tėvynei. Kada atsimerksime? Kada gi pagaliau nueisime į Bažnyčią kaip žmonės, kad mūsų ten nemuštu? Tegu ir perkeltine prasme.

ŠI SAVAITĖ LIETUVOJE

Susitiko vadovai

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, ministeris pirmininkas Gediminas Kirkilas ir užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas dalyvavo Europos vadovų tarybos susitikime Briuselyje birželio 21-22 d.d. Jame pradėtos derybos dėl ES konstitucinės sutarties. Dėl vieno sudėtingiausių punktų – balsų skaičiavimo taryboje, kuri kėlė Lenkijai – nepavyko pasiekti vieningos nuomonės. Lenkija norėjo, jog į būsimos tarpyvyriausybės konferencijos mandatą būtų įrašyta ir balsų ES taryboje skaičiavimo ir svorio sistema, palankesnė Lenkijai. Diskusijoje V. Adamkus pasiūlymą, kad turi būti rastas visoms ES šalims priimtinas variantas, ir pasiūlė konstituciją sustiprinti nuostata apie vieningą ES energetinę politiką.

Pasibaigus pagrindiniams posėdžiams ES pirmininkaujanti Vokietijos kancelerė A. Merkel pakvietė V. Adamkų, Prancūzijos prezidentą N. Sarkozy ir Lenkijos prezidentą L. Kaczynskį aptarti susidariusią padėtį ir kartu ieškoti išeities iš susidariusios padėties. Birželio 23 d. baigėsi Tarybos susitikimas. Išspręsta kilusi Europos sąjungos konstitucinės sutarties krizė. Visos 27 šalys sutarė dėl naujos ES konstitucinės sutarties, kuri atspindi daugelį buvusios konstitucinės sutarties nuostatų.

Komisaras nusikalto

BNS žiniomis, birželio 27 d. Vidaus reikalų ministerijos generalinis inspektorius Julius Jasaitis, atlikęs anoniminio skundo tyrimą paskelbė, jog Policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius, gyvendamas liudytojų apsaugai skirtame tarnybiniame bute ir važinėdamas tarnybiniu transportu namo į Alytų, piktnaudžiavo tarnybine padėtimi ir įsivėlė į viešųjų bei privačių interesų konfliktą. Tyrimo išvados perduotos prezidentui, premjerui ir Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

Policijos vadovas yra tiesiogiai pavaldus vidaus reikalų ministeriui bei atskaitingas prezidentui. Premjeras Gediminas Kirkilas, žurnalistų paklaustas apie V. Grigaravičiaus atsistatydinimo po tokių tyrimo išvadų galimybę atsakė manęs, kad nereikėtų skubėti to daryti, pripažindamas, kad yra spragų, įstatymiškai tvarkant tarnybinio būsto ir automobilio naudojimą.

Mažiausi mokesčiai

Mokesčiai Lietuvoje ir Rumunijoje sudaro mažiausią bendrojo vidaus produkto (BVP) dalį tarp 27 Europos sąjungos (ES) valstybių, teigiama oficialioje ES

ataskaitoje. Rumunijoje bendra mokesčių dalis 2005 m., ES statistikos tarnybos „Eurostat“ duomenimis, siekė 28% BVP, o Lietuvoje – 28.9%. Per metus mokesčių dalis BVP Lietuvoje padidėjo 0.6%. Latvijoje bendra mokesčių dalis BVP 2005 m. buvo 29.4% (2004 m. – 28.5%), Estijoje – 30.9% (31.4%). Tuo tarpu Švedijoje bendras mokesčių lygis, tai yra, bendri mokesčiai ir socialinio draudimo įmokos, siekia net 51.3%, o Danijoje – 50.3% BVP.

Visoje ES bendras mokesčių lygis 2005 m. siekė 39.6%, tuo tarpu dar metais anksčiau šis rodiklis buvo 39.2% BVP. 1999 m. bendras mokesčių lygis daugelyje šalių pradėjo smukti, tačiau 2005 m. padėtis pasikeitė, pareiškė „Eurostat“. Pasak tarnybos, nors mokesčių lygis tuo laikotarpiu mažėjo, ES mokesčių lygis vis dar lieka vienas didžiausių pasaulyje.

Naujas vadovas

Vienintelė Lietuvos naftos įmonė „Mažeikių nafta“ turi naują vadovą – įmonės generaliniu direktoriumi paskirtas pagrindinio akcininko Lenkijos bendrovės „PKN Orlen“ viceprezidentas Marekas Mročkovskis, rašo BNS. 46 m. M. Mročkovskis Lietuvos naftos įmonei pradėjo vadovauti liepos 2 d. Jis turi ilgametės darbo naftos pramonėje patirties – dalyvavo „Petrochemia Plock“ bei CPN susijungimo procese, vadovavo bendrovei „Unipetrol“. Šiuo metu įmonės laukia svarbūs pokyčiai – ji turi atnaujinti gamybos pajėgumus, pagerinti ryšius su verslo partneriais Lietuvoje.

Iki šiol „PKN Orlen“ valdomai „Mažeikių naftai“ vadovavo amerikietis Paul Nelson English, kuriam Lietuvos teisėsauga yra pareiškusi įtarimus dėl bendrovės pernai spalį nusiaubusio didelio gaisro. P.N. Englishui prokurorai iš Lietuvos leido išvykti už 1 mln. litų užstatą.

„Rail Baltica“ sutartis

Birželio 27 d. Lietuvos susisiekimo ministeris Algirdas Butkevičius ir Latvijos susisiekimo ministeris Ainars Šlesers Rygoje pasirašė memorandumą dėl europinės geležinkelio vėžės „Rail Baltica“ Lietuvos-Latvijos sienos kirtimo taško ir sienos kirtimo atkarpos nustatymo. Sienos kirtimo taškas bus Joniškis-Meitene, skelbia BNS. Memorandume taip pat nustatyta „Rail Baltica“ pasienio atkarpa, kuri tęsis nuo Šiaulių iki Jelgavos. Šalims dar reikės suderinti geležinkelio techninius parametrus, įgyvendinimo terminus, aptarti įvairias procedūras. Visi „Rail Baltica“ statybos darbai gali trukti nuo 4.5 iki 9.5 metų. **RSJ**

BIRUTĖ VAITKIENĖ

Algirdas Matulevičius, istorikas, enciklopedininkas, Mažosios Lietuvos ir Prūsos tyrinėtojas, humanitarinių mokslų daktaras, visuomenės veikėjas, Martyno Mažvydo knygos bičiulių klubo, Vydūno ir Kristijono Donelaičio draugijų ilgametis narys, gimė 1939 m. sausio 10 d. nepriklausomoje Lietuvoje, Giedraičiuose (Ukmergės aps., dab. Molėtų raj.).

Būsimojo mokslininko tėvai prieš Antrąjį pasaulinį karą į provinciją iš Vilniaus atsikėlę ir čia susipažinę Veronika Vaščiuonaitė (1904 m. Vilniuje – 1970 m. Vilniuje) ir Antanas Matulevičius (1885 m. Alantoje – 1943 m. Giedraičiuose). Jaunystėje, gyvendamas Vilniuje, tėvas noriai lankydavo lietuvių būrelius, klausėsi patriarcho Jono Basanavičiaus ir kitų žymių švietėjų kalbų, užsukdavo į Marijos ir Jurgio Šlapelių lietuviškąją knygyną Pilies gatvėje (dabar – Šlapelių muziejus). Dėl to vėliau skatino sūnaus domėjimąsi tautiniais klausimais, Lietuvos istorija ir patriotiškumą.

Seneliai iš motinos pusės Emilija Mickevičiūtė (1883-1966 m. Giedraičiuose) ir Kazimieras (mirė 1943 m.) Vaščiuonai, iš tėvo pusės – Ona (1865-1942 m. Giedraičiuose) ir Antanas Matulevičiai su sūnumi Antanu Matulevičiumi tarpukariu gyveno Vilniuje. Gal dėl to visi mokėjo skaityti, rašyti, kalbėti ne tik lietuviškai (Algirdo motina Veronika Vilniuje baigė vieningą taisyklą lietuvišką pradžios mokyklą), bet ir lenkiškai, rusiškai. Senelė Emilija Vaščiuonienė, šviesi ir išmintinga moteris, labai mylėjusi savo vaikaitį Algirdą, pati parengė jį mokyklai – išmokė skaityti ir rašyti. Ir seneliai, ir tėvai buvo dideli knygų mylėtojai.

2000 m. balandžio 12 d. atvykęs į savo gimnazijos 80-ųjų metinių minėjimą, Algirdas Matulevičius prisiminė tuos, kurie rūpinosi progimnazijos steigimu Giedraičiuose, ir tuos, kurie dirbo šioje vėliau gimnazija tapusioje mokykloje. Sunku pamiršti tai, kad nuo septintos klasės buvo verčiamas stoti į komjaunimą. Patyrė didžiulę įtampą, kai keletas mokytojų raštinėje gąsdino, pagriebę už rankos jėga vertė rašyti pareiškimą. Tai buvo tikras košmaras, o motinai – gėla.

A. Matulevičius prisipažįsta jau mokykloje jautęs nenusakomą norą keliauti, tyrinėti: “Labai mėgavau gamtą, keliones, vadovavau geografijos būreliui. Per pamokas žemėlapiu taip užvaldydavo vaizduotę, kad užmiršdavau, kur esąs. Galiu pasigirti per daugelį metų parengęs kelis originalius Mažosios Lietuvos žemėlapius, reda-

“Gyvenu Mažąja Lietuva...”

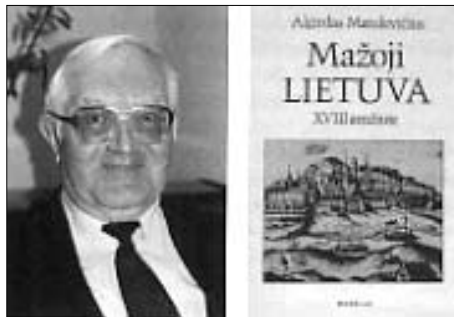
gavęs istorijos žemėlapius lietuviškomis enciklopedijoms ir mokykloms. Turistinėse kelionėse naudotis jais – tikras malonumas”. Algirdas žaidė ir tinklinį, ir stalo tenisą.

Kazio Kazlo nuopelnas, kad Algirdas tapo istoriku: šis mokytojas dėstė istoriją profesionaliai ir be galo patraukliai. “Tai buvo vienas iš stimulų pasirinkti istoriko profesiją” – sako A. Matulevičius. Plačią patriotinę vargą varę mokytojai matematikė Aldona Leišytė ir istorikas Ignas Juzelskis įtraukė Algirdą į kraštotyros būrelio veiklą.

Šiandien A. Matulevičius įsitikinęs, kad patys prasmingiausi ir laimingiausi buvo Giedraičiuose praleistieji ir studijų Vilniuje metai. Visa vėlesnė patirtis tik papildė tai, kas jau įgyta. Itin patiklus, sąžiningas ir šiek tiek naivus, kurį laiką tikėjęs Nikitos Chruščiovo socializmu (milijonai paleista iš lagerių, pasmerktas stalinizmas ir t.t.), Algirdas jau antrame Vilniaus universiteto kurse ėmėsi tautinio sąjūdžio tematikos ir vylėsi galėsiąs šią temą toliau plėtoti. Dalyvavo studentų mokslinėse konferencijose, rašė referatus apie lietuvių tautinį sąjūdį *Aušros* ir *Varpo* laikotarpiu, didlietuvių ir mažlietuvių ryšius, skaitė pranešimus ne tik Vilniuje, bet ir Tartu, Odesos, Kijevo, Leningrado (dabar – Sankt Peterburgas), Novosibirske, Vilniaus aukštosiose mokyklose. Svetur buvo giriamas už aktualią temą (pvz., Sibire – garsaus tyrinėtojo akad. Aleksejaus Okladnikovo), o pylos už nacionalizmą gavo Vilniaus pedagoginiame institute per studentų mokslinę konferenciją.

Studijų metais liovėsi sportuoti, tačiau dainavo Vilniaus universiteto liaudies dainų ir šokių ansamblyje, dalyvavo turistiniuose žygiuose, etnografinėse (su prof. Prane Dundulienė ir Giedraičiuose), archeologinėse ekspedicijose. “Prisimenu Juozo Jurginio 90-mečio minėjime Vytauto Merkio pasakytus žodžius, – sako A. Matulevičius, – kad galimybė bendrauti su Jurginiu ir Jablonskiu jam buvusi didžiai reikšminga. Tais sovietinio dogmatizmo laikais šie istorikai laikėsi nuostatos: *kokia filosofija ar metodologija besivadovautum, svarbu, kad istorija išliktų mokslu*. Nežinau, ar priitarite šiai mano minčiai, bet išlikti istorijos mokslo atstovu to meto sąlygomis reiškė išlikti savimi, savo tautos atstovu”. Toks buvo tada, toks ir šiandien tebėra A. Matulevičiaus gyvenimo *credo*. Studijų laikais įgijęs mokslinio darbo įgūdžių ir vėliau sutvirtinęs

juos dirbdamas Vilniaus muziejuose, Matulevičius įstojo į Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto aspirantūrą, laiku parašė ir 1973 m. sėkmingai apgynė disertaciją apie Mažosios Lietuvos lietuvininkų ir vokiečių santykius (po karo trečias atvejis, kai lai-

Istorikas Algirdas Matulevičius ir jo knygos *Mažoji Lietuva XVIII amžiuje* viršelis
Ntr. V. Kaltenio

ku apgintas mokslinis darbas), jam buvo suteiktas istorijos mokslų kandidato laipsnis (po 1993 m. nostrifikacijos – daktaro).

Mažoji Lietuva tuo metu taip pat buvo tabu, tačiau darbas neįstrigo, disertacijos *Lietuvių tautinė padėtis Prūsijoje XVIII a.–XIX a. pradžioje* mokslinis vadovas, garsus istorikas, tautinio sąjūdžio Didžiojoje Lietuvoje specialistas, šiuo metu – akad. prof. habil. dr. Vytautas Merkys liko patenkintas. Ir jis, ir oponentai profesoriai Bronius Dundulis bei Algirdas Šidlauskas net pasiūlė išspausdinti atskira monografija – tokio aukšto mokslinio lygio buvo šis darbas. Nuo to laiko Mažoji Lietuva – A. Matulevičiaus džiaugsmas, rūpestis ir skausmas. Žemė, kurios vardas buvo išbrauktas iš spaudos, mokslinių veikalo, vadovėlių, žemėlapių, iš žmonių atminties.

Dr. A. Matulevičius sako, kad tyrinėti šios žemės praeitį – raštiją, kultūrą, lietuvininkų etnogenę – yra labai įdomu, nes didlietuviams tai naujas kraštas, kurio sudėtinga ir turtinga istorija prisodrinta įvairiausių įvykių. Daugiau nei 40 metų atidavęs Mažajai Lietuvai, išnaršęs kiekvieną jos kampelį, jis kaskart įsitikina, kad išvados, kurias padarė apibendrindamas disertacijos medžiagą, buvo teisingos.

Kalbėdamas su Lietuvos mokslininkų laikraščio *Mokslo Lietuva* vyriausiojo redaktoriumi Gediminu Zemlicku (2000 m. ir vėlesni leidiniai), A. Matulevičius ne sykį džiaugėsi, kad jam pavyko suformuluoti lietuvių (lietuvininkų, mažlietuvių) etnografinės grupės Prūsijoje susidarymo sampratą (sukritikavo vokiečių mokslininkų Gertrūdos ir Hanso Mor-

tensų teoriją, kad lietuvininkai nesą autochtonai, o tik XV š. atsikėlę kolonistai iš Didžiosios Lietuvos, t.y. vėliau negu vokiečiai kolonistai, kurie čia pasirodė XIII š.), švietimo Prūsijoje ypatybes, lietuviškos ir vokiškos mokyklų skirtumus, evangelikų Bažnyčios reikšmę išsaugant tautiškumą, santykį su katalikų Bažnyčia, tautinių sąjūdžių Mažajoje ir Didžiojoje Lietuvoje ypatybes.

Pirmas nuodugnai ištyrė Mažosios Lietuvos gyventojų socialinę ir ekonominę struktūrą, nagrinėjo vokiečių valstiečių (atvykėlių kolonistų) ir lietuvių valstiečių, senbuvėlių vokiečių ir atvykėlių vokiečių kolonistų padėtį. Lygino su kitais kraštais. A. Matulevičius įrodė, kad didžiulis Mažosios Lietuvos gyvenimo ir likimo lūžis buvo XVIII š. vykęs Šiaurės karas ir po jo sekęs badas bei didysis 1709-1711 m. maras. Daugiau kaip pusė lietuvininkų išmirė, o prūsus maras visiškai pribagė. Prasidėjo didžioji vokiečių kolonizacija. Mažajoje Lietuvoje buvo sukurta aukštesnio kultūrinio ir ekonominio lygio provakarietiška protestantiškoji visuomenė. Nors to krašto gyventojų autochtonų dauguma nutauto, bet Mažoji Lietuva ir Didžiąjai Lietuvai parodė aukštesnės kultūros pavyzdį, gelbėjo ją žiaurios Rusijos priespaudos metais, ypač spaudos draudimo laikotarpiu. “Dabar Lietuvos valstybė (Didžioji Lietuva) skolinga savo sesei Mažajai Lietuvai”, – sako mokslininkas.

Visą gyvenimą jis jaučiasi dėkingas profesoriumi Vytautui Merkiui, išmokusiam dirbti net anais laikais istorikui ypač nepalankiomis sąlygomis ir pasiekti to, kas atrodo nepasiekiamą, skatinusiam remtis skaičiais, statistika, mokiusiam analizuoti ir apibendrinti. Tik atkaklumas ir tikėjimas savo darbo reikalingumu padėjo patekti į uždara Karaliaučiaus srities Baltijsko (buv. Piliava) miestą ir Lankstyčių (vok. Lochstädt) pilį – iš lietuvių ne kariškių ten vargu ar yra kas lankęsis – arba po kruopelytę surankioti išblaškytus Mažosios Lietuvos istorijos faktus, kai daugelis istorinių šaltinių ir šiandien tebėra sunkiai prieinami arba ir visai neprieinami (pvz., daug svarbių Mažosios Lietuvos ir Prūsijos archyvų II Pasaulinio karo pabaigoje buvo planingai evakuoti į Vokietijos gilumą, dalis žuvo, kita dalis dėl sumaišties įstrigo pakeliui ir atsidūrė atsikūrusioje Lenkijoje; neįkainojamos vertės Karaliaučiaus slaptašis valstybinis ir Karaliaučiaus universiteto archyvai dabar laikomi Prūsijos kultūros paveldo slaptajame valstybiniame archyve Berlyne).

(Bus daugiau)

Iš praeities. Toronto Prisikėlimo parapijos senosiose patalpose 1977 m. gruodžio 11 d. įvyko paskutinis šiauliečių sambūrio susirinkimas

Ntr. M. Pranevičiaus

Pasaulio didžiųjų rūpesčiai

G-8 – pasaulio įtakingiausių šalių aštuonetuko susitikimas

VALDAS SAMONIS

Prieš keliolika metų, o tiksliau – 1986 metais, Toronto universitete susidėjau su išsiliausios Kanados ekonomistės ukrainiečių kilmės Sylvia Ost-ry komanda, kuri ruošė Kanados vyriausybei medžiagą kasmetiniam, tada dar – G-7 susitikimui. Iš ten mano artima pažintis su septynetuko, dabar aštuonetuko, problemomis.

Birželio 6-8 d.d. Vokietijos kurorte prie Rostoko, Heiligendamm miestelyje, įvyko aštuonių valstybių galvų ministerių pirmininkų susitikimas. Šis aštuonetukas susitinka kasmet kur nors pasaulyje ir sprendžia aktualias tarptautines problemas. Ši kartą buvo kalbama apie klimato atšilimą, dėl kurio pastutiniu metu tiek daug kontroversijų vyksta, Trečiojo pasaulio, ypač Afrikos, problema, be to, vadinamų problemišku kraštu, tokiu kaip Iranas ir kitos šalys Artimuose rytuose, politiką ir kaip su jomis elgtis.

Iš aštuonių kraštų (Amerikos, Kanados, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos, Italijos, Japonijos ir Rusijos) atvykę atstovai aptarė tas problemas, kurios šiuo metu yra labai opios visam pasauliui.

Rusija įtakingiausių kraštų būrin pateko tik prieš 9 metus. Tai buvo prezidento Jelcino laikais, kada Vakarų pasaulis norėjo Rusijai suteikti paramą vykdant rimtas demokratijos ir ekonomikos reformas šalyje.

Jelcinas gana smarkiai bandė reformuoti Rusiją, šiek tiek jam tai pavyko padaryti, tačiau valdžią perdavė Puti-

nui, kuris dabar bando sugrąžinti seną imperinę komunistinę Rusiją. Todėl Rusija šiuo metu nelabai tinka įtakingiausių šalių aštuonetuke. (Likusios septynios šalys galvoja, kad būtų geriau, jei būtų pasilikęs senas septynetukas).

Rusijos problema sugrįžo ir šiame aštuoniukės susitikime Vokietijoje. Putinas pasiskelbė didžiausiu ir vieninteliu demokratu pasaulyje, smarkiai sukritikavo Bush administracijos iniciatyvą Čekijoje ir Lenkijoje įsteigti raketines gynybos bazes prieš šalis, kurios galėtų pulti Vakarų, vadinamas “rogue states”, tokias kaip Šiaurės Korėja, Iranas ir t.t. Žinoma, Putinas savo pasipriešinimą parėmė ne tik žodžiais, bet ir pasakė nukreipsiąs savo raketas į Europą, ir šaltas karas, kuris, mano nuomone, jau faktiškai prasidėjo, įsiliepsnos šalta ugnimi. Po tokių Putino pareiškimų kai kurie analitikai sako, kad Rusiją turėti aštuonetuke nėra taip tikslinga, kaip Jelcino laikais.

Rusijos problema aštuonetuke didėja ir dėl to, kad Europos sąjunga kažkaip nepastebimai greitai tapo priklausoma nuo Rusijos dujų. Be to, Rusijos prezidentas Putinas puikiai išnaudoja faktą, kad Bush administracija labai susilpnino Ameriką visais atžvilgiais, sumažino jos autoritetą pasaulyje. Todėl Putinui daug lengviau dabar reikalausti ir boikotuoti, šantažuoti gana normaliai vykstančius aštuoniukės susitikimus, kuriuos iki šiol rengdavo septynetukas.

Pernai įvyko aštuonetuko susitikimas Sankt Peterburge, Rusijoje. Su kolegomis, ypač garsiu amerikiečių ekono-

mistu švedų kilmės Anders Aslund, paruošėme iniciatyvą, kad prieš tam aštuonetukui susitinkant Sankt Peterburge, Rusijoje būtų labai reikalinga, kad Vakarų pasaulis parodytų solidarumą su nelabai seniai iš po Rusijos okupacijos pabėgusiais Baltijos kraštais ir susitiktų Vilniuje mažam pasimatymui. Aš jau buvau su Aslund paruošęs medžiagą, per internetą paskleidžiau tą idėją, susisiečiau su Lietuvos įstaigom. Niekas iš tos iniciatyvos neišėjo, na, ir negalėjo išeiti, juk tuo metu Lietuvos reikalus daugeliu atvejų tvarkė KGB rezervas, tad ir negalėjo būti kitaip.

Pasibaigus šiam G-8 susitikimui Vokietijoje, Lietuvai pamoka yra ta, kad dabar jai reikėtų žiūrėti į energetinį saugumą ir spręsti šią problemą Europos rėmuose. Jeigu reikalai klostysis taip ir toliau, Lietuvos energetinis saugumas negerės, o blogės, ir Lietuva atsidurs ne Vakarų pusėje, o atsisis ant tvoros. Šiuo metu žiūrint iš geopolitinės strategijos taško, Lietuvos geopolitinė padėtis ne gerėja, o blogėja. Iš kitos pusės, kadangi Rusija lošia ES dujų rinkos priklausomybės nuo Rusijos korta, ji gali būti išmesta iš G-8, ypač jei reikalai ir toliau taip klostysis. Pati Rusija yra labai neturtinga valstybė (jos bendras produktas vienam gyventojui apie 10% septynetuko), būtent tai gali sukelti Sibiro ir kitų Rusijos dalių norą pačioms parduoti naftą, o ne duoti ją Maskvai, kad nomenklatūra pasilaikytų viską sostinėje ar St. Peterburge.

Šiemet Lietuvai svarbu, kad JAV raketos dislokuotų Lenkijoje (viena iš Lenkijoje neoficialiai svarstomų vietų raketoms įrengti yra Suvalkų trikampyje prie pat Lietuvos sienos, nors kalbama ir apie Lenkijos pamari Slupsk) ir Čekijoje. Keistas yra Rusijos pasiūlymas JAV raketą įrengti Azerbaidžane. Turbūt Putinas jau kažkokį planą rezga ir nori laimėti kažkiek laiko. Kosovo problema yra tik šalutinis konfliktas su Rusija.

KANADOS ĮVYKIAI

Keršto aukoms atminti

Toronte, minint 22-ąsias tragiškos žūties metines, atidengtas paminklas lėktuvo *Air India* (skrydis 182) aukoms. Šis lėktuvas 1985 m. buvo susprogdintas virš Airijos. Jame skridę 329 keleiviai, tarp jų – 280 kanadiečių, ir įgula žuvo. Po ilgiausio ir brangiausio Kanados istorijoje teisminio tyrimo apkaltintas tik vienas asmuo. Manoma, kad lėktuvą susprogdinti siekė sikhų teroristai, norėję atkeršyti už sugriautą šventyklą. Paminklinėje sienoje sumūryti akmenys iš Indijos, Japonijos, Airijos ir JAV. Paminklo atidarymo iškilmėse dalyvavo Kanados ministeris pirmininkas S. Harper, pripažinęs, kad ši tragedija privertė iš naujo įvertinti terorizmo grėsmę.

Kanados ministeris pirmininkas S. Harper pareiškė, kad Kanados misija Afganistane bus pratęsiama, tik išsiaiškinus parlamento ir daugelio kanadiečių nuomonę ir norus. Tačiau net jei karinė misija po 2009 metų bus nepratęsta, Kanada, ministerio pirmininko many-mu, turi galimybę dalyvauti atstatomajame darbe, kuriant ir stiprinant Afganistano demokratines institucijas. Šiuo metu Afganistane yra pus-trečio tūkstančio Kanados karių. Nuo karo pradžios yra žuvę 57 kanadiečiai.

Buvęs liberalų partijos narys Joe Comuzzi papildė konservatorių gretas. Ministeris pirmininkas S. Harper Thunder Bay, ON, pasveikino naująjį narį. Joe Comuzzi liberalų partijos nariu buvo 18 metų. Jis yra buvęs liberalų vyriausybės jaunesniu-ju ministru, atsakingu už Ontario šiaurės ekonominę plėtrą. Tačiau Joe Comuzzi ne visada pritarė liberalų politiniams sprendimams ir nebijojo pasakyti savo nuomonės. Jis aiškiai pasisakė prieš tos pačios lyties asmenų vedybų įstatymą, o šių metų kovo mėnesį balsavo už konservatorių siūlomą biudžetą. Už tai buvo pašalintas iš liberalų partijos ir parlamente dirbo kaip nepriklausomas atstovas. S. Harper keletą kartų paskatinus, Joe Comuzzi nutarė tapti konservatoriumi, padidindamas šios partijos narių skaičių parlamente iki 125.

Pauline Marois be dide-lių pastangų tapo naująja Kvebeko partijos vadove. Rinkimuose kitų kandidatų nebuvo. Jos trečiasis bandymas užimti šios partijos vadovo vietą buvo sėkmingas. Pauline Marois, 58 m. amžiaus, 4 vaikų motina, turi nemažą parlamentinio ir vyriausyb-inio darbo patirtį. Buvusi socialinė darbuotoja, mokytoja buvo finansų, sveikatos apsaugos ministere, dirbo kitą vyriausybinių darbų. Kol kas naujoji vadovė nekalba

apie referendumą. Jos pirmoji užduotis atgaivinti ir stiprinti partiją, paskutiniuose rinkimuose patyrusią skaudų pralaimėjimą.

New Brunswick provin-cija dar šią vasarą pradės greitkelio pagerinimo projektus. Dalį šių darbų išlaidų padengs federacinė vyriausybė. Numatyti keturi greitkelių atnaujinimo projektai ne tik pagerins susisiekimą, bet ir gyventojų užimtumą statybos ir remonto darbuose. Kanados ministeris pirmininkas S. Harper, pranešdamas šią žinią provincijos vyriausybei, pabrėžė, kad tik vieninga ekonomika ir stiprūs federaciniai ryšiai leidžia įgyvendinti bendrus planus, kurie tarnauja visų kanadiečių gerovei.

Apklausų rezultatai rodo, kad kanadiečiai pritaria įvairioms abipusėms laisvosios prekybos sutartims. Daugiau kaip pusė apklaustųjų patenkinti Kanados prekybos partneryste su JAV, Meksika, Europos sąjungos valstybėmis. Tačiau daugiau nei pusė apklausos dalyvių neigiamai vertina tokią abipusę prekybos galimybę su Kinija.

Kanados atominės elekt-rinės per savo veikimo laiką pagamins iki 3.6 bln. kuro atliekų. Federacinė vyriausybė patvirtino ilgalaikių atominio kuro atliekų saugyklų planus. Dabar šio kuro atliekos saugomos netoli elektrinių 50 metrų po žeme. Numatius pastovias vietas, jos bus surenkamos ir saugomos po 1,000 m nelaidžios uolienos sluoksniais saugyklose. Keturių provincijų – Ontario, Kvebeko, New Brunswick atominės elekt-rinės ir Saskatchewan urano kasyklos turi tokių saugotinių atliekų.

Frederictone, NB, atidaryta pirmoji federacinės vyriausybės finansuojama psichinės sveikatos klinika. Ji skirta karo veteranams, dabar tarnaujantiems kariškiams ir policininkams, savo tarnyboje patyrusiems psichologinius negalavimus ir priepuolius. Klinikai išleista apie 1.5 mln. dol. Dar keturių tokių psichinės sveikatos gydymo bus įsteigtos kitose šalies vietose.

Po ginčo su veteranais iš užimamų pareigų atsistatydino Kanados valstybinio Karo muziejaus Otavoje direktorius. Nesutarimai kilo dėl įrašų stende apie sąjungininkų bombardavimą Vokietijoje II Pasaulinio karo metais. Veteranai muziejaus įrašė įžvelgė kaltinimus dėl betikslio civilių ir miestų bombardavimo. Muziejaus vadovai ir istorikai tvirtina, kad stendo įrašuose pateikta objektyvi, dokumentais paremta informacija. Veteranai kreipėsi į senatą, ir senato komisija nutarė šiame įraške pakeisti 60 žodžių pagal veteranų pageidavimus. **SK**

Bloor West Village DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

Dr. N. Mikelėnaitė-Archer

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

**KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
I LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!**

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums
nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes
vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atskviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO
DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

MŪSŲ TĖVYNĖJE

DAUGĖJA AVARIJŲ

BNS žiniomis, birželio pirmą savaitę Lietuvos policininkams įkliuvo 758 neblaivūs vairuotojai. Blaivumo tikrinimo metu policijos pareigūnai Lietuvoje patikrino 39,462 vairuotojus. Palyginus su praėjusių metų gruodžio mėn. vykdytos patikros rezultatais, birželio pradžioje buvo sugauta 40.1% išgėrusių vairuotojų daugiau. Lengvas girtumo laipsnis nustatytas 432 vairuotojams, vidutinis – 204, sunkiai apgirtę vairavo 122 asmenys. Neblaivūs vairuotojai 2006 m. Lietuvoje buvo kalti dėl 761 eismo įvykio (11.2% visų eismo įvykių). Šiuose įvykiuose žuvo 66 žmonės. Taip pat nemažėja bendras avarių skaičius Lietuvos keliuose. Š.m. gegužę Lietuvoje užregistruota 601 avarija, kuriose žuvo 65 žmonės, dar 754 sužeisti. Pasak Lietuvos policijos eismo priežiūros tarnybos, palyginti su praėjusių metų gegužę, šiemet įvyko 40 avarių daugiau.

SUMAZĖJO SKAITYTOJŲ

Statistikos departamentas išleido leidinį *Kultūra, spauda ir sportas*, kuriame skelbiami 2006 m. Lietuvos bei kai kurių kitų Europos valstybių duomenys apie kultūros įstaigų, radijo ir televizijos, valstybinių archyvų, sporto organizacijų veiklą bei knygų, žurnalų ir laikraščių leidybą. 2006 m. Lietuvoje labiausiai išaugo kino teatrų lankomumas. Per metus kino teatruose apsilankė 2.5 mln. žiūrovų, dvigubai daugiau nei 2005 m. Šalyje veikia 48 kino teatrai, kuriuose yra 77 kino salės. Per metus parodyti 143 naujausi įvairių šalių kino filmai, iš kurių daugiau nei 60% sukurta JAV. Muziejų lankytojų 2006 m. buvo 2.9 mln., nuo 2005 m. jų skaičius padidėjo 160,000. Daugiausia lankytojų sulaukė Lietuvos jūrų muziejus. Teatrai, kurių šalyje yra 32, 2006 m. parodė 4,400 spektaklių. Žiūrovų skaičius per metus padidėjo daugiau nei 100,000 ir siekia beveik 1 mln. Ypač padaugėjo žiūrovų nevalstybiniuose teatruose. Bibliotekų skaitytojų skaičius per metus sumažėjo 16,000. Šalyje veikia 1396 bibliotekos, iš jų dauguma (82%) yra kaime. Beveik pusė Kultūros ministerijai pavaldžių bibliotekų turi kompiuterius, iš jų 80% prijungti prie interneto. 2006 m. buvo išleista 4548 knygos, jų tiražas per metus padidėjo nuo 7.8 mln. iki 8.8 mln. Išleisti 449 žurnalai ir 334 laikraščiai. Laikraščių metinis tiražas padidėjo beveik 20%, žurnalų –15%.

PAGERBĖ KANADIETĮ

Kanados kariai pagerbė per II Pasaulinį karą Lie-

tuvoje žuvusio Karališkųjų Kanados oro pajėgų pirmojo rango viršilos Keith Oliver Perry atminimą birželio 21 d. Šilutės rajone, Macikų kaimo kapinėse. Lietuvoje dabar vykstančiose tarptautinėse pratybose “Gintarinė viltis” dalyvaujantys Kanados kariai budėjo garbės sargyboje kartu su Lietuvos karinių jūrų pajėgų kariais. Kapinėse buvo atidengtas atminimo paminklas viršilai K.O.Perry. Renginio metu taip pat vyko simbolinis Prancūzijos karinių oro pajėgų naikintuvų skrydis virš minėjimo vietos, pagerbiant žuvusiųjų karių atminimą. Pagerbimo išskilmę organizavo Lietuvoje gyvenančių kanadiečių bendruomenės atstovai ir Kanados ambasada.

ATLYGINS ŽALĄ

BNS žiniomis, birželio 20 d. Lietuvos apeliacinis teismas nusprendė, kad už Lietuvos partizanų Jono ir Antano Aštrauskų nužudymą nuteisti buvę sovietų parankiniai – saugumo papulkininkis Vytautas Vasiliauskas ir slaptoji agentė Martina Žukaitienė – nužudytų partizanų dukrai ir dukterėčiai turės atlyginti 150,000 litų neturtinę žalą. 2004 m. V. Vasiliauskas ir M. Žukaitienė buvo pripažinti kaltais dėl partizanų nužudymo 1953 m. M. Žukaitienei skirta 5 metai laisvės atėmimo, V. Vasiliauskui – 6 metai. Abu dėl ligos nuo realios laisvės atėmimo bausmės buvo atleisti. Po šio nusprendžio, J. Aštrausko dukra ir A. Aštrausko dukterėčia Martina Aštrauskaitė-Bikuličienė kreipėsi į teismą su civiliniu ieškiniu, prašydama atlyginti šeimai padarytą moralinę ir materialinę žalą. Kauno apygardos teismas šį ieškinį buvo atmetęs. Tada partizano dukra kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą. Slaptajai agentei M. Žukaitienei už svarbią informaciją apie partizanų slapstymosi vietą sovietai buvo įteikę 2,000 rublių.

LAIMĖJO REKLAMA

Lietuvos žiniasklaidos planavimo agentūra “Trendmark/Universal McCann Vilnius” tarptautiniame Kanų reklamos festivalyje žiniasklaidos kategorijoje birželio 20 d. apdovanota sidabrinio Kanų liūtu, skelbia BNS. Apdovanojimas įteiktas už pernai gegužę įgyvendintą buitinės elektronikos perdirbimo įmonės “EMP recycling” įvedimo į rinką projektą. Tai pirmasis tokio lygio apdovanojimas ne tik Lietuvoje, bet ir visose Baltijos šalyse. 2004 m. įsteigtos “Trendmark/Universal McCann Vilnius” klientai yra “MasterCard”, “Sadolin”, “ExonMobil”, UPS, “Microsoft” ir kitos įmonės. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Hamiltono tautinių šokių ansamblis “Gyvataras” reiškia nuoširdžią padėką visiems, kurie rėmė šią pirmą jo kelionę į Lietuvą pasirodymui Dainų šventėje, ypatingai TALKOS lietuvių kredito kooperatyvui, Kanados lietuvių fondui, Prisikėlimo kredito kooperatyvui, Hamiltono šaulių kuopai, St. Catharines bendruomenei ir “Žagarų” muzikantams. Padėka Petriui ir Lidijai Otto, Kaziui ir Elenai Gudinskams, Raimundui ir Ramonai Valadkoms, Gražinai ir Vladui Drešeriams, Genovaitei Breichmanienei, Angelei Vaičiūnienei ir “Marlin Travel”, Aušros Vartų parapijiečiams ir visiems draugams bei tėvams už Jūsų nuolatinę paramą. Ypatinga padėka Genovaitei Breichmanienei už mokymą, išmintį ir patarimus; Ritai Karasiejenei (išėvijos ryšininkei) už jos nenuilstamas pastangas ir pagalbą. Ji parūpino mums apsistojimą, transportą ir meno programos pakeitimus. Dėkojame Raimundui Valadkai už jo kantrybę ir pagalbą tvarkant mūsų kelionę lėktuvu. Nuo rugsėjo mėnesio ruošėmės dalyvauti Šokių dienoje. Kiekvieną sekmadienį repetavome, dažniausiai linksmai, o kartais ir ne! Žadame puikiai atstovauti ne tik Hamiltonui, bet ir visai Kanadai. Ačiū Jums visiems!

Jonas Januškevičius, dalyvavęs talentų pasirodyme, surengtame Hamiltone, prie savo meno-medžio drožinių Ntr. L. Stungevičienės

Hamilton, ON

ŠIOKIADIENIAIS Aušros Vartų šventovėje Mišios 9 v.r. Sekmadieniais – 9 v.r. (votyva) ir 10.30 v.r. (suma). St. Catharines, ON, Mišios šeštadieniais, 4 v.p.p. Dėl išsamesnės informacijos skambinti į kleboniją tel. 905 522-5272.

LIETUVIŲ KANKINIŲ KRYŽIAUS ATLAIDAI Midlande įvyks rugpjūčio 19 d. Kryžiaus kelias – 2.30 v.p.p., šv. Mišios – 3 v.p.p.

KUN. AUDRIUS ŠARKA, OFM, išvyksta į Lietuvą liepos 6 d. ir grįžta rugpjūčio 13 d. Jį pavaduos Kauno Šv. Dvasios Šilainių parapijos klebonas kun. Emilis Jotkus. Visais reikalais kreiptis į kun. Emilį Jotkų arba į diakoną Bernardą Belicką, OFM, tel. 905 522-5272.

“Tėviškės” parapija išsikelia

Lietuvių evangelikų liuteronų parapija keliai į Western Springs, IL

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvių evangelikų liuteronų “Tėviškės” parapija, kuri prieš 55 metus buvo įsteigta Čikagoje ir pusšimtį metų laikydavo pamaldas nuosavoje šventovėje (6641-45 S. Troy St.) istorinio lietuvių Marquette Parko rajone, neseniai nutarė keltis į Čikagos vakarinėje dalyje esantį Western Springs, IL, miestelį.

Ši parapija jau nuo senų laikų yra lietuviškiausia iš visų evangelikų parapijų Čikagoje. Ją įsteigė iš Vokietijos pabėgėlių stovyklų atvykę lietuvių kilmės žmonės. Parapijos iniciatoriai buvo 1951 m. į Čikagą persikėlęs kun. Antanas Trakis, Martynas Preikšaitis ir kiti iš Klaipėdos krašto kilę lietuvininkai.

1952 metai yra laikomi šios parapijos pradžia, tačiau penkerius pirmuosius metus pamaldos ir kita parapijinė veikla vyko slovakų evangeli-

kų liuteronų šventovėje pietinėje Halsted gatvėje, prie 19th Place.

Nupirkta buvusios žydų sinagogos pastatas

Didėjant parapijiečių skaičiui buvo nutarta pirkti šventovę. Sužinojus, kad parduodamas žydų sinagogą priglaukęs pastatas Marquette Parke, nuspręsta įsigyti jį. Tai buvo padaryta 1957-aisiais.

Prireikė daug rankų ir pastangų, kol šis pastatas tapo tinkamu naudoti. Daugelis parapijiečių čia be atlygio dirbo įrengdami altorių, sudėdami naujus suolus, krikščioniškai šventovei tinkamus langus, ant stogo pastatydami kryžių ir kt. Ši šventovė, kaip veikianti, oficialiai užregistruota 1957 m. Jai suteiktas “Tėviškės” vardas, nes buvo norima pabrėžti savojo krašto tradicijas.

Tuomet pradėta rūpintis ne vien tik religine, bet ir vi-

suomenine, kultūrine, pašalpine, švietėjiška bei kitokia veikla. Buvo įsteigtas jaunimo ratelis, turėjęs vaidybos ir tautinių šokių grupes. Pradėjo veikti sekmadieninė mokykla. Įsteigtas parapijos choras, kuriam vadovavo Leonas Gružas, o vėliau – muzikas Jurgis Lampsatis. Beje, jo dukra Raminta, tapusi žinoma pianiste ir muzikos profesore, dabar dirba Lietuvoje ir Vokietijoje. Ilgą laiką šioje šventovėje vargonininkavo žymusis kompozitorius prof. Vladas Jakubėnas, kurio vardu pavadinta draugija, populiarinanti šio muziko palikimą, veikia Čikagoje bei turi skyrių Lietuvoje. Šioje parapijoje veikė moterų draugija, kuri rūpinosi ir sergančiųjų parapijiečių lankymu bei neturtingųjų ir Vokietijoje likusių tikėjimo brolių bei seserų šelpimu, o vėliau – parama tikintiesiems Lietuvoje.

Nukelta į 14-tą psl.

Kalgario lietuviai, susirinkę atsisveikinti su Vanda ir Iziku Katz

Calgary, AB

MŪSŲ BENDRUOMENĖ auga ir didėja, atvyksta į Kalgari vis daugiau ir daugiau lietuvių pastoviam gyvenimui. Džiaugiamės, kai atvyksta ir liūdime, kai išvyksta. Atsisveikinome su Cynthia Yaunish ir jos dukra Ema. Jos išvyksta į Kamloops, BC. Cynthiai išleistuves suruošė Elvyra ir Arvydas Krausai savo namuose. Dar viena šeima palieka mus ir išvyksta gyventi į Otavą – tai Vanda ir Izikas Katz. Jie išgyveno Kalgary 33 metus. Vandutė ir Izikas buvo aktyvūs nariai ir dalyviai visų buvusių ir esamų lietuvių organizacijų Kalgarije. Atsisveikinimo proga Elvyra ir Arvydas sukūrė vaizdajuostę apie jų gyvenimą ir praleistus metus Kalgary. Taip pat buvo išeiktas plakatas su “Kuršių Nerija”, kurį mūsų apylinkei padovanojo Vytautas Mikelionis iš TM-ID, Lietuvos. Dėkojame Linai

Kalgario bendruomenė atsisveikino su Cynthia Yaunish (dešinėje) Elvyros ir Arvydo Krausų namuose

Čepaitienei už didelį ir labai skanų “Napoleono” tortą, kurį ji iškepė šia proga. Visuomet dėkingi Žilvinui Liaukoniui, suorganizavusiam prožektorių, bei visokeriopą aparatūrą ne tik šiam, bet ir visiems praėjus-

siems renginiams. O mūsų gretas papildė Saulius ir Eglė Petravičiai. Taip pat vasarai atvyko Auksuolė su dukra Sondrita iš Čikagos bei Loreta Brazukas iš Ontario, planuoja atvykti Simona Reznik iš Toronto. **EBZ**

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

 Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SPAPUŠTUVĖ
PRINTING
ATLIEKAME VISUS PARUŠIMO IR SPAUSDINIMO DARBUS.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosaviuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 55 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ: kasd. pal. čekių sąsk. iki .0.75% santaupas1.00% kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%	PASKOLAS Asmeninės nuo8.50% nekiln. turto 1 m.6.80%
INDĖLIAI: 90 dienų indėlius2.50% 180 dienų indėlius2.50% 1 m. term. indėlius4.00% 2 m. term. indėlius4.00% 3 m. term. indėlius4.10% 4 m. term. indėlius4.20% 5 m. term. indėlius4.35%	•Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai •Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu
RRSP ir RRIF (Variable)1.00% 1 m. ind.4.00% 2 m. ind.4.00% 3 m. ind.4.10% 4 m. ind.4.20% 5 m. ind.4.35%	

Sekite kasdienę informaciją apie nuosimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A.a. Jurgis Jurgutis, Lietuvos garbės konsulas Detroite ir šios LB apylinkės veikėjas, 71 metų, staiga susirgęs mirė balandžio 30 d. Henry Ford ligoninėje, Detroite. Velionis gimė 1936 m. Varniuose. Su tėvais 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po karo gyveno pabėgėlių stovykloje Regensburge, Bavarijoje. 1949 m. Jurgučių šeima atvyko į JAV ir apsigyveno Detroite. Čia Jurgis 1954 m. baigė gimnaziją ir įstojo į Wayne State universitetą. Netrukus buvo pašauktas į kariuomenę ir tarnavo Havajuose ryšių daliny. Grįžęs iš kariuomenės, Wayne State universitete studijavo pramonės inžineriją, įsigijo magistro laipsnį. Baigęs mokslus, įsidarbino Fordo automobilių įmonėje. Padirbėjęs buvo pakviestas vadovauti naujų projektų bei sutarčių sudarymui. Jam teko dirbti ir kituose kraštuose – Europoje, Brazilijoje, Meksikoje ir Japonijoje, vadovaujant naujų Fordo gamyklų statyboms. Jis veikė ir Lietuvių bendruomenėje, Dievo Apvaizdos parapijoje Detroite. Buvo šios parapijos tarybos pirmininkas. Priklausė lietuvių skautų akademikų “Vytis” sąjungai. Daugelį metų buvo skautų “Baltijos” tunto tuntininkas. Priklausė Amerikos lietuvių respublikonų partijai. 2001 m. paskirtas pirmuoju Mičigano valstijoje Lietuvos garbės konsulu. Laidotuvių namuose atsisveikinimo žodį su velioniu Lietuvos vyriausybės vardu tarė Lietuvos ambasadorius Vašingtone A. Brūzga ir Lietuvos garbės konsulė Ohio valstijoje I. Bublienė. Velionis buvo pašarvotas Dievo Apvaizdos šventovėje. Gedulines Mišias aukojo klebonas kun. R. Repšys, pamokslą pasakė Šv. Antano parapijos klebonas kun. A. Babonas. Velionies liūdėti liko žmona dailininkė Danguolė, dukra Asta su šeima, sūnus Paulius, brolis dr. Jonas Jurgutis su šeima, giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Gudija

Pelesos lietuvių vidurinė mokykla gavo iš Gudijos švietimo ministerijos raštą, kad mokyklos darbas įvertintas labai gerai. Patikrinimas vyko vasario mėnesį. Mokykloje buvo švenčiama tarptautinė šeimos diena. Į mokyklos salę buvo susirinkę mokytojai, mokiniai ir jų tėvai. Lydoje vyko festivalis “Gudija mano gimtinė”. Pelesos lietuvių mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojų A. Česonienės ir P. Rimkaus, pasirodė su programa apie linus. Buvo nusivežę ir linų verpimo ratelius. Jie atrinkti dalyvauti ir antroje festivalio dalyje Gardine.

Rimdžiūnų lietuvių vidurinės mokyklos mokiniai buvo išvykę į Krėvės pilį Nesvydžių. Kelionę finansavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės. Gegužės mėnesį, mokytojų vadovaujami mokiniai, tvarkė Rimdžiūnų, Giliūnų bei karių kapus, B. Laurinavičiaus ir Vytauto Didžiojo paminklų apilinką. Vilniuje, Antakalnio klinikose paminėtos ilgamečio šių klinikų vadovo, Gervėčių kraštiečio Stasio Repšio penktosios mirties metinės. Per Lietuvos televizijos laidą “Panorama” buvo parodytas reportažas apie Pelesos ir Rimdžiūnų lietuviškų mokyklų veiklą. Kalbėjo Pelesos mokyklos direktorius A. Švelnys, mokytojai bei mokiniai.

Airija

Šiame krašte, kaip skelbia BNS, kai kuriose mokyklose diskriminuojami lietuviai mokiniai. Jiems draudžiama tarpusavy kalbėtis lietuviškai. Lietuvos vaiko teisių apsaugos kontrolierės teigimu, Airijoje yra mokyklų, kur net seserims ir broliams draudžiama tarpusavy kalbėtis lietuviškai. Airių mokyklos geram elgesiui pažymėti vartoja žvaigždučių sistemą. Už gerą elgesį lietuviukams, šios žvaigždutės nubraukiamos, jei išgirstama, juos kalbant lietuviškai. Esą ir kitokių diskriminacijos reiškinų. Pvz. viename mieste lietuvaitės paauglės buvo mušamos už tai, kad jos gražesnės už aires. Vaiko teisių apsaugos kontrolierė R. Šalavičiūtė yra įsitikinusi, kad pirmiausia reikėtų kreiptis į tėvus, kad jie sugebėtų savo vaikams padėti. Vaikams padėti esą galima įvairiai. Pvz. gali į tokias mokyklas nueiti tėvai ir pasikalbėti su mokyklos vadovybe. Pasak kontrolierės, bus siekiama bendradarbiauti su lietuvių laikraščiais Airijoje ir lietuviškais interneto tinklalapiais.

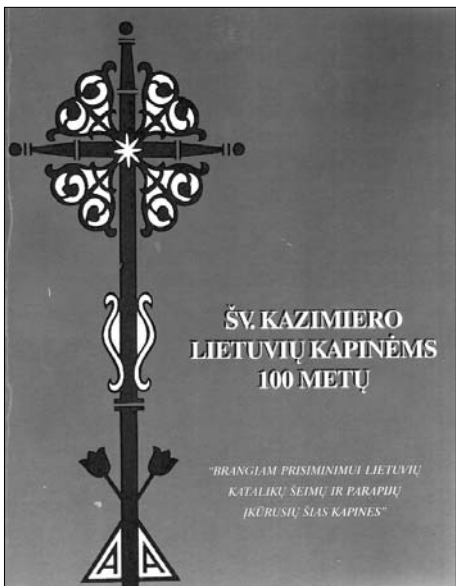
Britanija

Britanijoje, kaip skelbiama Lietuvos žiniasklaidoje, atsirado naujas būdas prekiauti žmonėmis. Imigrantai yra visaip išnaudojami. Jiems mokami menki atlyginimai. Pastaruoju metu šiame krašte yra atliekami žurnalistiniai tyrimai. Tokiame tyrime dalyvavo žurnalistas A. Lelkaitis iš Lietuvos. Apsimetęs, kad ieško darbo Anglijoje, jis Lietuvoje mokėjo šimtus svarų už pažadėtą darbo vietą Hall mieste. Atvykus jam į Angliją, pasirodė, kad tokios vietos visiškai nėra. Kita tarpininkaujanti firma pasiūlė jam kitą darbą. Po dviejų savačių apsimetėlis žurnalistas gavo 97 svarus už 20 valandų. Bet 57 svarai buvo atskaityti už apgyvendinimą perpildytose patalpose. **JA**

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagos lietuvių praeities jamžinimui literatūros nėra daug išleista. Todėl kiekvienas leidinys šioje srityje yra brangus ir vertingas, nes iš jų istorikai galės imti medžiagą tolesnėms savo studijoms.

Nors Čikagos Šv. Kazimiero lietuvių kapinės savo šimtmetį minėjo 2003-aisiais, tačiau leidinys, skirtas šiai sukakčiai pažymėti, pasirodė tik šiomis dienomis. Knygą pavadinimu *Šv. Kazimiero lietuvių kapinėms 100 metų* išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (“Lithuanian Research and Studies Center”) Čikagoje.

Knygos apie kapines viršelįs

Šios reikšmingos, istorinės knygos, turinčios 196 puslapius, iš kurių 10 puslapių užima santrauka anglų kalba. Sutiktuvės buvo surengtos birželio 10 d. Jaunimo centro kavinėje po šv. Mišių jėzuitų koplyčioje.

Kalbėjo prof. J. Račkauskas

Sutiktuvių programą vedė šios knygos atsakinga redaktorė Skirmantė Miglinienė. Pirmasis naujojo leidinio sutiktuvėse į klausytojus prabilo Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas prof. Jonas Račkauskas, kuris buvo šios knygos paruošimo ir išleidimo skatintojas.

Profesorius savo trumpame žodyje paminėjo, kad tai nėra pilna Šv. Kazimiero kapinių, kurios yra didžiausios lietuvių kapinės pasaulyje, istorija. “Bet tai yra gera pradžia”, – sakė jis ir pridėjo – “Daug meilės yra įdėta į šią knygą”.

Kova dėl kapinių lietuviškumo

Vėliau kalbėjo žinomas Čikagos

Lietuvių kapinės

Naujas leidinys apie Šv. Kazimiero lietuvių kapines Čikagoje. Jo sutiktuvės Čikagos Jaunimo centre

lietuvių veikėjas Algis Regis (neseniai atšventė 93-ąjį gimtadienį), šis vyras jau 40 metų yra Lietuvių bendruomenės komiteto pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse pirmininkas. Kai iškilo pavojus, kad gali būti pakeisti tradiciniai laidojimo papročiai, jis sutelkė Čikagos lietuvių bendruomenę prieš arkivyskupijos pastangas tai padaryti. A. Regis su savo komiteto nariais organizavo peticijas arkivyskupijai (jos pasiekė ir Vatikaną), rengė masines demonstracijas net prie kardinolo buveinės – Čikagos vyskupijos rūmų. Kalbėtojas išvardijo savo talkininkus, kurių jau dauguma ilsisi kapinėse. Jų sąrašė buvo Kazys Barzdukas, Algimantas Kėželis, Antanas Būga, Jurgis Janušaitis, Giedrius Penčyla, Antanas Petkauskas, Birutė Rygertas, Vytenis Šilas.

A. Regis čia trumpai papasakojo apie savo vadovaujamo komiteto darbus ir žygius, minėjo, jog teko vykti net į Vatikaną. Kalbėtojas pažymėjo, kad čia savo autoritetu daug padėjo prelatas (tada dar kunigas) Mykolas Krupavičius. Jis parėmė mintį, kad pasauliečiai turi teisę išsakyti savo nuomonę, nors tuomet būta daug balsų, kad reikia sustabdyti komiteto veiklą.

Apie tai A. Regis kaip tik rašo šioje knygoje, visa tai iliustruojama gausiomis nuotraukomis, oficialių raštų įtakingiems katalikų bažnyčios pareigūnams kopijomis, dokumentais. Tenka tik stebėtis A. Regio ryžtu ir jo nenuilstama veikla Šv. Kazimiero kapinių bei kitais lietuviškų parapijų reikalais. Be abejo, šio vyro nuopelnus tinkamai galės įvertinti tik išeivijos istorijos tyrinėtojai.

O knygos sutiktuvių iškilmėse A. Regiui JAV LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė už jo darbus įteikė gana kuklų, bet reikšmingą pažymėjimo ženklą. Po programos dalis susirinkusiųjų jau spėjo įsigyti šią reto pobūdžio knygą.

Knygos redakcijos žodis

“Šv. Kazimiero lietuvių kapinės ir jų išlaikymas buvo ir yra lietuviybės išlaikymo pavyzdys”, – rašoma lietuviško redakcijos žodžio pradžioje. – “Lietuviai Amerikoje, nors ir sunkiomis sąlygomis, įsitraukė į krašto gyvenimą,

Knygos sutiktuvėse JAV LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkė A. Sakalaitė įteikia pažymėjimo ženklą A. Regiui, ryžtingai kovojusiam už Šv. Kazimiero kapinių išlaikymą

savo kūrybinėmis galiomis praturtindami jį. Buvo statomos šventovės, mokyklos, kultūros centrai. Žmonės tikėjo, kad per šventoves, parapijas, mokyklas ir savas kapines jie bus suradę lietuviškumo tvirtoves naujoms kartoms. Deja, nuolat kintantis gyvenimas patvirtino tik mažą dalį šių lūkesčių. Ne viena lietuvių pastangomis įkurta šventovė jau prarasta. Taip pat netekome ir kultūros centrų, amžinojo poilsio vietų.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių šimto metų sukaktis mena dramatišką istoriją. Čia ne tik atsispindi įvykiai, nubloškę dalį tautos iš gimtosios žemės.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas prof. Jonas Račkauskas, knygos paruošimo ir išleidimo skatintojas (viduryje) tarp knygos leidimo bendradarbių jos sutiktuvėse

mės į kitą pasaulio pusę, bet ir problemos, kilusios begyvenant šiame krašte. Vyskupijos kapinių ir laidojimo tvarka, kuri labai skyrėsi nuo tradicinių lietuviškų papročių, nepatenkino lietuvių bendruomenės daugumos. Žmonės ryžosi saugoti šventus dalykus. Šioje knygoje nesiimama vertinti ar argumentuoti šių nesutarimų. Antroje dalyje pateikiamos ištraukos iš to meto spaudos, taigi skaitytojas gali susidaryti savo nuomonę apie pastangas dėl kapinių lietuviškumo išlaikymo.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių jubiliejinis leidinys nėra išsamus šio nuostabaus reiškinio atspindys. Stengiasi, kad kuo labiau atsispindėtų to meto žmonių nuotaikos ir siekiai bei kapinių reikšmė lietuviškame gyvenime”. Toliau knygos redakcijos žodžio autoriai dėkoja Šv. Kazimiero kapinių sklypų draugijos pirmininkei Birutei Matutienei (ji parūpino draugijos archyvą), draugijos išdininkui Antanui Paužuoliui, Lietuvių bendruomenės komitetui, kuris per A. Regį Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui perdavė daug istorinių nuotraukų, posėdžių protokolų, laiškų. Taip pat dėkojama Petrui Petručiui, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirm. prof. J. Račkauskui, fotografams Jonui Tamulaičiui, Zigmui Degučiai, Algimantui Keziui ir visiems kitiems, kurių nuotraukos panaudotos leidinyje. Be to, nuoširdi padėka reiškiamą Lietuvių fondui, kuris suteikė piniginę paramą leidiniui paruošti bei išleisti. Leidinio redaktoriai: Kristina Lapienytė ir Danutė Petrulytė. Leidinį parengti padėjo, kaip jau minėjome, Algis A. Regis.

Šią knygą galima įsigyti Lituanistikos tyrimų ir studijų centre, įsikūrusiame Čikagoje, Jaunimo centro rūmuose. Leidinys parduodamas po 20 dolerių. Šios knygos medžiaga bylos ilgiems laikams apie tą sunkų kelią, kurį mūsų tautiečiai turėjo nueiti kovoje už savų tradicijų išlaikymą tokioje “nekaltoje” srityje kaip laidotuvės. Tai viena maža iškarpą iš daugelio problemų, su kuriomis teko mūsiškams susidurti laisvės kraštu tituluojamoje Amerikoje.

(Ntrs. E. Šulaičio)

ELENA DEKAMINAVIČIENĖ

Bernardas Brazdžionis gimė 1907 m. vasario 2 d. Stebeikėlių kaime netoli Pumpėnų, šiaurės rytų Lietuvoje. 1908 m. tėvai su juo keleriems metams išvyko į JAV. Jau išeivijoje, 1954 m., Brazdžionis rašė: “Pirmasis miestas Bostonas, Amerikos Atėnai, uostas prie Atlanto, kur praleidau savo pirmuosius vaikystės metus, kur antrą kartą pajutau žemę, kad ir svyruojančią po kojomis, arčiausiai Lietuvos uostas, ir iš jo norėčiau, kad išplauktų laivas į tėvynę”. 1914 m. pradžioje šeima grįžo Lietuvon. Tėvas Pirmojo pasaulinio karo metais buvo mobilizuotas, motina nusikėlė į Žadeikių dvarą Pasvalio valsčiuje. Čia būsimasis poetas išmoko skaityti iš maldaknygės. Pradžios mokyklą jis lankė Žadeikiuose ir Pasvalyje. 1921 m. įstojo į Biržų gimnaziją, kurią baigė 1929 m.

Biržų gimnazijoje, kurioje daug kas dar atsiminė buvusius mokinius Julijų Janonį, Kazį Binkį, viešpatavo gyva literatūrinė aplinka. Trečioje klasėje Bernardas ėmė rašyti eiles, kurias netrukus (nuo 1924) pradėjo paskelbti – iš pradžių jaunimo laikraštyje *Pavasaris*, paskui žurnaluose: *Ateitis*, *Krivulė*, *Židinys* ir kt. Tėvas tuo laikotarpiu vėl išvyko į Argentiną (vėliau grįžo), sesuo į Braziliją.

Dar gimnazijoje Brazdžionis išleido mažą, šešiolikos puslapių eilėraščių knygutę *Baltosios die-*

Laisvės šauklis

nos (su Kaziu Aukštikalniu, 1926) ir kiek didesnę poemėlę *Verkiantis vergas* (1928). Jis taip pat dalyvavo jaunųjų poetų antologijoje *Pirmas dešimtmetis* (1928).

1929-1934 m. Brazdžionis studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, pedagogiką Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakultete Kaune. Čia atsivėrė plati dirva literatūriniam jo interesams. Jis veikė studentų ateitininkų “Šatrijos” meno draugijoje ir studentų humanitarų draugijos literatūros sekcijoje, kuriai vadovavo; 1933 m. redagavo laikraštį *Lietuvos studentas*; dažnai dalyvavo Kaune ir provincijoje rengiamuose literatūros vakaruose. Netrukus jis tapo vienu produktyviausių, originaliausių ir mėgstamiausių jaunosios kartos poetų šalia Kossu-Aleksandravičiaus (Aisčio), Antano Miškinio, Kazio Inčiuos, Kazio Borutos ir kitų. Pasirodė jo kūrybos rinkiniai – *Amžinas žydas* (1931), *Krintančios žvaigždės* (1933).

Baigęs universitetą, Brazdžionis – žymaus talento poetas, dėstė lietuvių kalbą įvairiuose kursuose ir mokyklose, 1937-1939 m. dirbo “Sakalo” leidykloje Kaune, o 1940-1944 m. buvo Maironio literatūros muziejaus kuratorius. Jis redagavo daugelį

visuomeninių ir literatūrinių žurnalų – *Ateities spinduliai* (1932-1940), *Pradalgės* (1934-1935), *Die-novidis* (1938-1939) m., skelbė kritikos straipsnius ir knygų recenzijas *Židinyje*, *Naujojoje Romuvoje*, *Vaire*, *XX amžiuje* (daugiausia Jono Brazaičio slapyvardžiu). Jo rinkinys *Ženkla ir stebukla* (1936) laimėjo “Sakalo” leidyklos premiją, o po jo kitas rinkinys – *Kunigaikščių miestas* (1939) – jau ir valstybinę premiją. Šiuo laikotarpiu Brazdžionis intensyviai reikšėsi ir kaip vaikų poetas (slapyvardžiu Vytė Nemunėlis). Jis išspausdino aštuonias vaikams skirtas knygeles.

Nepriklausomybės pabaigoje Brazdžionis jau buvo vienas iš žymiausių ir įtakingiausių Lietuvos poetų – daugelio nuomone, pats žymiausias ir įtakingiausias tarp jaunesniųjų. Kairiojo sparno visuomenei buvo tolimi jo religiniai bei apokaliptiniai motyvai, bet ir jos atstovai paprastai pripažino Brazdžionio rašytojišką autoritetą. Kaip poetas, jis veikė ne tik savo bendraminčius. Priimdamas Valstybinę literatūros premiją Vilniuje 1940 m. kovo 4 d., Brazdžionis jau kalbėjo kaip centrinė lietuvių literatūros figūra, teisėtas geriausiųjų mūsų kultūros tradicijų paveldėtojas: “Sunkesnėse valandose, rodos, nė vienas veikalas nėra gimęs. Bet, broliai rašytojai, – istorijos knyga atversta ir balta kaip sniegas...” (**Bus daugiau**)

Valdovų rūmų pietų korpusas

Lietuvos Valdovų rūmų...

Atkelta iš 1-mo psl.

Tai keli gražūs pavyzdžiai, kaip Fondą pasiekia parama istoriniam atkūrimui paremti.

Džiaugiamės, kad Valdovų rūmų atkūrimas susilaukia paramos iš Kanados lietuvių. Vieni iš pirmųjų solidžia auka 2001 m. pavasarį parėmė Pranutė ir Anicetas Povilauskai. Kelinti metai kasmet auką atsiunčia Jonas Gimžauskas. Stambesnes aukas yra įteikę Simonas Barškėtis, Salomėja ir Klemensas Karaška, Danutė ir Bronius Vaidilos, Peter Vilutis ir Rūta Žilinskienė. Aukotojams, kurie aukojo 1,000 litų ir daugiau, Fondas suteikia Valdovų rūmų statytojo vardą ir atsiunčia diplomą. Kiekvienais metais per liepos 6 d., per Valdovų rūmų pagerbimo iškilmes, įteikiami Garbės statytojų, aukojusių daugiau kaip 10,000 litų ir Didžiųjų statytojų, aukojusių daugiau kaip 100,000 litų diplomai.

Gegužės mėnesį su Valdovų rūmais susipažino LR seimo – Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija. Nariai, apsilankę statybose, stebėjosi jų didingumu ir darbų apimtimi.

Jau treči metai Fondas kartu su Švietimo ir mokslo ministerijos Lietuvos jaunimo turizmo centru ir Lietuvos dailės muziejumi vykdo moks-

leiviams skirtą “Valdovų rūmų mugę” projektą. Šiais metais, kaip ir ankstesniais, tradiciniame projekte dalyvavo per 350 moksleivių iš visos Lietuvos. Birželio 2 d. Valdovų rūmų fone įvyko jų kūrybinių darbų iš molio, vilnos ir popieriaus paroda ir 12 sceninių pasirodymų. Dalyvaudamas šiame projekte jaunimas, o per moksleivius ir jų tėvai, susipažįsta su atkuriamais Valdovų rūmais ir Lietuvos istorija.

Taip pat jau trečia vasara, nuo birželio 3 d., kiekvieną sekmadienį, 2 v.p.p. Katedros aikštėje, prieš Rūmus, Fondas rengia iškilmes. Jose XVI š. apranga šauklys, lydimas vėliavnešio ir muzikantų, perskaito Valdovo įsakymą arba pranešimą. Šiais renginiais Fondas skleidžia istorines tradicijas. Iškilmės renginių sumanytojas yra prof. Kazys Almenas, vienas iš Fondo steigėjų, anksčiau gyvenęs JAV.

Jau šeštus metus iš eilės, liepos 6 – Valstybės dieną, 2 v.p.p. Fondas rengia Valdovų rūmų atkūrimo rėmėjų pagerbimą. Per šias iškilmes Katedros aikštėje, grojant Vidaus reikalų ministerijos orkestrui, įteikiami Valdovų rūmų statytojų pažymėjimai.

Taip pat liepos 6 d. bus atnaujinta bei išplėsta LDK Valdovų rūmų radinių paroda Taikomosios dailės muziejuje, kurią finansuoja Fondas. Mu-

ziejuje yra paroda – 1,500 atrinktų radinių, kurių iš viso per 20 metų tyrimų Valdovų rūmų teritorijoje rasta apie 300,000. Muziejuje bus pristatytos vėlyviausios Rūmams įgytos kultūros vertybės – XVI-XVII š. gobelenai, baldai ir paveikslai.

Nuo 2006 m. pabaigos Lenkijoje, kaip dalis programos “Lietuvos dienos Lenkijoje 2006” dalyvaujant Lietuvos dailės muziejui ir Pilių tyrimo centrui “Lietuvos pilysl” surengta paroda *Praeitis atverta ateičiai* apie Valdovų rūmų atkūrimą. Ši paroda su didžiausiu susidomėjimu sukurta Varšuvoje, Vroclave, Ščecine ir laukiama Balstogėje, Lodzėje, Liubline ir kituose miestuose. Parodoje rodoma ikonografinė medžiaga, brėžiniai, maketas ir 125 autentiški radiniai.

Lankantis Lietuvoje kviečiame susipažinti su istorinių Valdovų rūmų atkūrimu. Kviečiame apsilankyti Lietuvos dailės muziejaus parodose, taip pat atvykti į Valdovų rūmų paramos fondo renginius, apsilankyti paviljone “Valdovų rūmų vartai”, kur galėsite įsigyti leidinių ir gaminių su Valdovų rūmų atributika. Su Valdovų rūmų atkūrimu galite susipažinti apsilankant Fondo tinklalapyje www.lvr.lt. Čia rasite ir rėmėjų sąrašus. Kviečiame įsiamžinti ir tapti Valdovų rūmų atkūrimo rėmėjais.

Valdovų rūmų paramos fondo informacija

Valdovų rūmų paramos fondo iškilmėje šauklio vaidmenį atlieka aktorius Darius Rakauskas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos aukštasis mokyklas vertino sociologinių tyrimų bendrovė “Fonitel”, vertinimo rezultatus paskelbė Demokratinės politikos institutas ir savaitinis žurnalas *Veidas*. Vertinant buvo atsižvelgta į aukštųjų mokyklų pasiekimus mokslo srityje, studijų sąlygos, buvo skaičiuojamos absolventų gautos premijos, įsteigtos verslo įmonės, užimamos vadovavimo pozicijos, akademinio personalo kvalifikacijos, akademinis sąžiningumas, mokslinė veikla, siūlomų specialybių skalė, bibliotekų bei duomenų bazių prieinamumas. Buvo apklausti ir 455 studentai ir neseniai baigę studijas ir apie 100 darbdavių.

Aukštoji mokykla galėjo surinkti daugiausia 100 taškų. Pagal šį vertinimą pirmoje vietoje atsirado Vilniaus universitetas su 92 taškais, antroje – Kauno technologijos universitetas su 65 taškais, bet į trečią vietą netikėtai pakliuvo Lietuvos muzikos ir teatro akademija (56 taškai), ją sekė Kauno Vytauto Didžiojo universitetas (52 taškai), Vilniaus Gedimino universitetas (51 taškas). Toliau susirikiavo Lietuvos kūno kultūros akademija, Kauno medicinos universitetas, Mykolo Romerio universitetas, Lietuvos veterinarijos akademija, Vilniaus pedagoginis universitetas, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Lietuvos žemės ūkio universitetas ir Vilniaus dailės akademija.

Atsižvelgus vien tik į studentų ir darbdavių nuomonę, universitetai būtų surikiuoti šiek tiek kitaip: jie nustūmė Vilniaus universitetą į penktą vietą, o Šiaulių ir Vilniaus pedagoginį universitetus įvertino aukščiau. Kai kurie universitetai priešinosi vertinimo rezultatų viešam paskelbimui, vengė parūpinti reikiamų duomenų, bendrauti su vertintojais. Taip pat šis tyrimas nukentėjo, kai nepavyko gauti jokių duomenų apie absolventų, bakalaureatų ir magistrantų, algų dydį.

Juozas Meškauskas-Meškela, talentingas vertėjas iš prancūzų kalbos, staiga mirė eidamas 52-uosius metus. Gimė Trakų rajone, 1972 m. įstojo į Vilniaus universitetą, studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą. Dar studijuodamas dirbo laborantu mokytojų tobulinimosi institute, baigęs studijas jame ėjo prancūzų kalbos metodisto pareigas. 1979 m. pradėjo dėstyti prancūzų kalbą Vilniaus universitete. 1985-1992 m. dirbo “Vyturio” leidykloje redaktoriumi, vėliau visą savo laiką skyrė savarankiškam kūrybiniam vertėjo darbui.

Jo dėka Lietuvos skaitytojai galėjo susipažinti su žinomais prancūzų rašytojais, kurių kūrinius J. Meškauskas-Meškela kruopščiai ir

talentingai išvertė į lietuvių kalbą: Marcel Pagnoli *Mano tėčio šlovė*, Charles Baudelaire *Intymūs dienoraščiai*, Friderico Garcia Lorca *Liūdniausias džiaugsmas*, Antoine de Saint-Exupery *Citadelė*, prancūzų meilės lyrikos rinkinys *Tavyje būsiu amžinas vasaros džiaugsmas*, Arthur Rimbaud *Sezonas pragare* ir tik šiemet išleista poeto Paul Eluard poezijos rinktinė.

Trakų Pusiasalio pilyje birželį vyko Viduramžių šventė. Joje dalyvavo riteriai, amatininkai, muzikantai, šokėjai, “raganos”, menininkai. Tarp 100 šarvais ir ginklais pasipuošusių riterių, su juos lydinčiomis puošniomis damomis ir kukliau aprėdytais tarnais, dalyvavo svečiai iš Gudijos riterių unija “Meč i voran”, iš Lenkijos Olštyno pilies riterių brolija ir lietuviai iš Šiaurės Šventyklos ordino, Karališkosios gvardijos, Kauno karo istorijos klubo bei Trakų pilies riterių brolijos “Viduramžių pasiuntiniai”. Riteriai ne tik dalyvavo varžybose, bet buvo įsirengę ir karinę stovyklą, kur jie ilsėjosi po varžybų.

Dvi dienas trukusioje šventėje svečius linksmino folk-roko grupė “Atalyja”, modernaus šokio grupė “Liberte”, viduramžių muzikos grupė iš Gudijos “Litvinski chmel”, senosios muzikos ir šokio ansamblis “Alta danza” ir “Viduramžių pasiuntinių” šokių studija. Savo gabumus demonstravo Vilniaus puodžiai, bučių pynėjos, medžio meistrai, vitražistai, kalvis, knygrišys. Vaikus linksmino Trakų pilies juokdarys. Dalyvis vaišino viduramžių patiekalais Trakų istorijos muziejaus kulinarijos specialistai, duonos kepėjai iš Vokietijos, o viduramžių smuklėje vaišinosi ištroškusieji.

Seniausiam Panevėžio pastate, 1614 m. pastatytame Upytės pavieto archyve, buvo atidaryta Panevėžio kraštotyros muziejaus paroda *Upytės bajorai*. Archyvas, kuriame buvo saugomi pavieto bajorų seimelių dokumentai, teismų nutarimai, testamentai, yra seniausias išlikęs pastatas Lietuvoje. Paroda skiriama šimtmečius šį kraštą valdžiusiems Upytės bajorams, kurie aktyviai dalyvavo visuose istoriniuose įvykiuose. Tarp parodos rodomų autentiški bajorų aplinkos daiktai, dokumentai, monetų lobiai, dvarų nuotraukos ir dvarininkų portretai, bajoriškų giminių herbai, įrengtas dvaro interjeras bei instaliacija legendinio Čičinsko tema. XVI š. viduryje Upytės valsčiuje buvo Šėduvos ir Panevėžio miesteliai, 58 vaitystės su 359 kaimais. Upytės reikšmė su laiku blėso: 1548 m. teismų posėdžiai vyko Krekenavoje, o 1554 m. jau Panevėžyje. Administracinis centras irgi 1576 m. išsikėlė į Panevėžį. **GK**

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816
Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 75 milijonus dolerių

MOKA UŽ: 90-179 d. term. ind.2.50% 180-364 d. term. ind.2.75% 1 metų term. indėlius3.35% 2 metų term. indėlius3.50% 3 metų term. indėlius3.55% 4 metų term. indėlius3.60% 5 metų term. indėlius3.70% 1 metų "cashable" GIC3.50% 1 metų GIC-met. palūk.4.10% 2 metų GIC-met. palūk.4.10% 3 metų GIC-met. palūk.4.20% 4 metų GIC-met. palūk.4.30% 5 metų GIC-met. palūk.4.35% RRSP, RRIF "Variable"2.50% RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. .4.50% RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. .4.60% RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. .4.65% RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. .4.75% RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. .4.85% Taupomąją sąskaitą iki1.00% Kasd. pal. čekių sąsk. iki1.00% Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.00% Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.4.50%	IMA UŽ: Asmeninės paskolas nuo7.00% Sutarties paskolas nuo7.00% Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 1 metų5.80% 2 metų5.95% 3 metų6.15% 4 metų6.25% 5 metų6.40% Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų ...6.00% Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas
---	---

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI AMEX EURO ČEKIŲ
NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

SKYRIUS ANAPILYJE

vasaros metu

(birželio 28 - rugpjūčio 30 d.d.)

KETVIRTADIENIAIS VEIKS

nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')

Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

HomeLife

Victory Realty Inc., Brokerage*

10720 Yonge Street, Suite 226
Richmond Hill, ON L4C 3C9

Laima Slizauskas

pirkimo ir pardavimo atstovė

*Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite.
Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.*

TEL: 905-737-0033 416-803-9133 (neš.)
FAX: 905-737-3132 el.paštas: laimaslz@yahoo.ca
*Independently Owned and Operated, REALTOR®

Šimtametė lietuvių parapija

Šv. Kazimiero parapija Montrealyje yra pirmoji Kanadoje (Tęsinys)

PETRAS ADAMONIS
Nepastovumo ir netikrumo dešimtmetis – klebonų keitimasis

Per paskutinį dešimtmetį 1919-1929 m. pasikeitė net penki klebonai. Tokiai padėčiai esant parapija negalėjo kaip reikiant stiprėti, nors Montrealyje lietuvių skaičius vis daugėjo. Dar kaip įprasta, beveik kiekvieno kunigo klebonavimo metu, kildavo visa eilė nesusipratimų iš parapijiečių ar klebonų pusės.

1925 m. rugpjūčio 15 d. kun. Jurgis Šimkus, baigęs studijas Romoje, grįžo į Šv. Kazimiero parapiją. Rugpjūčio 30 d. buvo sušauktas parapijiečių susirinkimas, kuriame nutarta palikti esamus komiteto narius ir buvo nustatytos mėnesinės algos: klebonui – \$80, zakristijonui – \$55, vargonininkui – \$30. 1926 m. metinėje parapijos apyskaitoje rodoma: pajamų \$6,092.25, išlaidų \$5,107.19. Metinė rinkliava \$3,061.99, dar surinkta mokesčių \$1,420.77, parapijos skola tebėra ta pati: \$14,955; 1926 m. buvo ir lietuviškos emigracijos į Kanadą stipresnio gausėjimo metai, nes įvažiavimas į Ameriką buvo labai suvaržytas – nustatyta kvota lietuviams tik 386 per metus. Montrealyje sustodavo dauguma atvykusių, nes į netolimą Quebec miestą atplaukdavo vandenyno laivai, o iš ten ir Montrealis nebetoli. Kaip tik nuo šių metų pradėjo atsirasti Montrealyje daugiau apsišvietusių imigrantų. Atvyko jaunų vyrų, tarnavusių nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje, su stipriu tautiniu nusistatymu. Po kurio laiko jie kviesdavosi mergaites, kūrėsi lietuviškos šeimos.

Vytauto Didžiojo Nepri gulmingame klube susibūrė didesnis skaičius laisvesnių pažiūrų lietuvių. Klebonas kun. J. Šimkus atsisakė juos laidoti per bažnyčią. Montrealio lietuvių tarpe prasidėjo didesni skaldymaisi. Klebonas kun. J. Šimkus atsikvietė iš Lietuvos šeiminingės pareigoms savo seserį Antaniną

Šimkutę, bet ji negalėjo pristi prie Kanados klimato, dažnai sirguliudavo; tai sudarė klebonui naujų rūpesčių. Ji net kleboną kalbindavo grįžti į Lietuvą.

Nėra daug žinių apie kun. J. Šimkaus antrąjį klebonavimo laikotarpį. Nepraėjus nei trims metams klebonas pradėjo planuoti grįžti į Lietuvą ir ėmė dairytis Šv. Kazimiero parapijai naujo klebono. Buvo tartasi su kun. Mykolu Kuliavu, St. Francis kolegijoje Brooklyn, NY, tačiau jis neatvažiavo. Paskutinėje klebono J. Šimkaus apyskaitoje 1927 m. nurodoma pajamų \$17,949.39, išlaidų \$15,531.65. Tai rezultatas atsiradusių naujų parapijiečių, bet skola liko ta pati: \$14,555.00. Skola J. Desmarchais buvo atmokėta pasiskolinant pinigų iš parapijiečių. Klebonas kun. J. Šimkus paliko Montrealį 1928 m. birželio 30 d. perduodamas naujam klebonui parapijos pareigas ir knygas. Tuo metu banke jau buvo \$3,018.76 ir skolos \$10,336.24. Grįžęs į Lietuvą kun. J. Šimkus buvo Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas, vėliau arkivyskupijos kūrijos notaras, Kurtuvėnų ir Kalnaberžės nepilnamečių nusikaltėlių įstaigos kapelionas, Kauno Šv. Trejybės parapijos vikaras, dar lankėsi Amerikoje, vokiečių okupacijos metu buvo Girkalnio parapijos klebonas, kur buvo išgarsintas Dievo Motinos apsišviškimas. Kun. Jurgis Šimkus Lietuvos bažnyčių žinyuose yra užrašytas ir Augustino vardu.

1928 m. birželio 29 d. į Šv. Kazimiero parapiją laikinai perimti klebono pareigų atvyko kun. Juozas Mačiulionis, MIC – marijonas. Amerikos marijonai, matyt, vylėsi įsikurti Montrealyje, tačiau Montrealio arkivyskupas pareiškė, kad tik laikinai kviečiamas, iki montrealietis klierikas Jonas Bobinas, studijuojas Grand Seminaire, bus įšventintas kunigu ir jį skirs Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Susirius su marijonų vienuolija būtų išspręstas parapijos

kunigų pastovumas ir jų parinkimas. Kun. J. Mačiulionis, gimęs Marijampolės apskrityje, 1904 m. atvyko į Ameriką, 1917 m. įstojo į marijonų vienuoliją, mokėsi De Paul akademijoje Čikagoje, Šv. Pranciškaus seminarijoje Milwaukee, studijavo Kanonų teisę katalikų universitete Vašingtone, DC, tęsė studijas Apolinaris universitete Romoje, įšventintas kunigu 1925 m. Čikagoje Aušros Vartų parapijos klebonas, tam tikru laiku *Draugo* administratorius ir Tėvų marijonų namo vyresnysis, ilgą laiką dirbo Lietuvos vyčių organizacijoje.

Kun. J. Mačiulionis, būdamas klebonu tik nepilnus vienerius metus, nedaug ką galėjo nuveikti. Pirmoje vietoje jis nukreipė savo dėmesį į lietuvišką jaunimą – įsteigė Šv. Teresės jaunimo draugiją, kuri nors turėjo savo globėją šv. Teresę, bet buvo pasaulietiška organizacija. Ji turėjo dramos ir sporto sekcijas. Veikė ir ledo rutulio komanda, globojo visas tris lietuviškas mokyklas su 100 mokinių. Šv. Teresės jaunimo organizacijai daug pasidarbavo mokytojos Elena Bandžiūtė, Ona Bandžiūtė ir mokytojas Pranas Tautkus – pirmasis draugijos pirmininkas. Klebonas kun. J. Mačiulionis dažnai pabrėždavo, kad jaunimas yra parapijos ateitis.

Klebonas kun. J. Mačiulionis 1929 m. vasario mėn. per kelis puslapius *Draugo* laikraštyje plačiai aprašė apie Šv. Kazimiero parapiją ir jos 20 metų istoriją. Sutrauktai: visoje Kanadoje yra 4,000 lietuvių; Šv. Kazimiero parapija yra pirmoji lietuvių parapija Kanadoje, su daugeliu jaunų žmonių, ir su gražia ateitimi. Į pamaldas šventovėje susirenka 800 žmonių. Išvykdamas klebonas kun. J. Mačiulionis perdavė naujam klebonui kun. Jonui Bobinui labai pagerėjusią parapijos finansinę padėtį: banke buvo \$4,513.37, o parapijos skolų tebuvo likę tik \$8,361.63.

Nukelta į 12-tą psl.

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos Šv. Teresės jaunimo draugija su klebonu kun. J. Mačiulioniu 1929 metais

Vartojimo virusas

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Žurnalistas Vilius Litvinavičius rašinyje *Vartojimas – kaip masinė epidemija (Lietuvos aidas, 2007.III.2)* nagrinėja nežabotą žmogaus vartojimą kaip reiškinį, kuris žmogų sutapatina su materija, paverčia jį vien kūnu, ir todėl žmogus pats iš savęs atima laisvę, įkalina į daiktų vergiją, tampa kaliniu ir prižiūretoju viename asmenyje, kaliniu be nustatyto kalėjimo termino, be amnestijos. Kad iš tikrųjų yra įsisiautėjęs vartojimo epidemija, net mokslinių tyrimų nereikia. Jei atliekų nuo vartojimo nebetalpina didžiausi sąvartynai, jei sąvartynams jau vietos pritrūko, galima tvirtinti, kad visko vartojama daugiau, nei pakliūna į atliekas. Atliekų gausa taip pat liudija, kad žmogus netaupo, netausuoja, o tik vartoja, vartoja, vartoja. Nepretenduodami į galias studijas, pabandykime pasiaiškinti, kur tūno tas vartojimo epidemijos virusas.

Ekonominis materializmas, kapitalizmas bei su jais susijusi techninė revoliucija atskiria ūkininkavimą, gamybą nuo dvasinio gyvenimo. Socialiniame gyvenime materijos ir dvasios atskyrimas yra klaida, nes ūkinė veikla yra dvasinio gyvenimo padarinys; ūkininkavimas yra žmogaus valios aktas, o darbo drausmė, darbo našumas taip pat priklauso nuo dvasinių veiksmų. Pats darbas yra iš dvasios, o ne iš materijos kilęs reiškinys. Tarkim, žemdirbys nuo seno žemę šventa vadino, ją mylėjo, su ja dvasingai bendravo, artojas, berdamas į dirvą pirmą grūdų saują, ją peržegno, palaimindavo, sulaukęs derliaus ar sėdęs už stalo malda Dangui dėkojo. Ir dabar šventinami paminklai, prieš pradėdant pastato statybą šventinamas kertinis akmuo, šventinamos naujos patalpos, šventinami laivai, automobiliai. Tokiu būdu įdvasinami medžiaginio pasaulio ir žmogaus santykiai. Deja jie kinta nudvasinimo link, pašventinimas tampa apeiga iš tradicijos, tolesnis bendravimas su pašventintu objektu lieka utilitarus; nebekeliamas kepurė prieš pašventintą pakelės kryžių, įėjus į pašventintą būstą nebeištariama “Garbė Jėzui Kristui”, prieš kandant duonos kasnį iš pašventinto lauko nebekalbama padėkos malda.

Kapitalistinis ūkininkavimas veda į dvasios vergiją ekonomikai, nors toks ūkininkavimas buvo kuriamas dvasios galiomis.

Marksistinė klaidatikystė kapitalizmą bandė pakeisti socializmu, kuris žadėjo reguliuoti stichines ūkininkavimo jėgas, tačiau socializme žmogaus dvasia pateko į naują vergijos formą. Suvisuomeninus nuosavybę, žmogaus santykiai su materija pasikeitė iš esmės, santykiai nutrūko. Nuosavybė numato ne tik materialijų gėrybių vartojimą, bet ir paveldimą dvasinį asmenybės ryšį šeimoje, giminėje; asmenybė įgyja teises ir pareigas, todėl jos santykis su materija ūkinėje veikloje tampa

kitoks, sudvasintas, ne vien vartotojiškas.

Iš savo šalies išvartytas socializmo kritikas iškilus rusų filosofas Nikolajus Berdiajevas, nagrinėdamas ūkininkavimą, atkreipė dėmesį į perversmą, kurį įvykdė mašinos. Iš tikrųjų mašinos nušalino žmogų nuo prisilietimo prie medžiagos, atėmė rankų darbą (ar ne todėl labiau vertiname rankdarbį nei fabrikinį daiktą). Šiais laikais žmogus nušalinamas ne tik nuo prisilietimo prie medžiagos, fizinio darbo, bet ir nuo mąstymo, prisilietimo mintimis prie darbo, nes žmogų pakeičia atitinkamai užprogramuoti kompiuteriai, valdantys robotus; žmogui telieka operatoriaus vaidmuo.

Nudvasintas ūkininkavimas atvedė į nudvasintą vartojimą. Mašinų pagalba gaminami produktai atpigo, tarsi neteko vertės, todėl neatsakingai perkama, nesaikingai vartojama, netaupoma, netausojama. Kad gaminant tuos produktus teršiamas oras, vanduo, žemė, kad sekunami iškasenų ištekliai, nei gamintojas, nei vartotojas nepaiso, nes dvasinis ryšis nei su gamyba, nei su vartojimu jų nebesieja. Lieka vienintelis siekis – tenkinti nuolat augančius poreikius, kuriems ribų nėra. Tačiau tų poreikių patenkinimo jausmas neateina, žmogus, užsikrėtęs vartojimo virusu, kaip pradžioje buvo minėta, iš savęs atima laisvę, pasmerkia daiktų vergijai iki gyvos galvos.

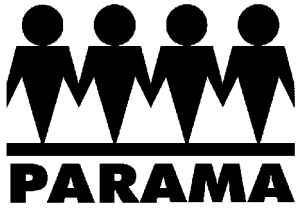
Jei “vartojimo epidemijos virusu” laikysime nudvasintą ūkininkavimą ir nudvasintą vartojimą, turėtume ieškoti ir rasti “vakciną” prieš jį.

Romos klubo steigėjas ir ilgametis jo vadovas Aurelio Pecei jau prieš kelis dešimtmečius klubo sukaupė tyrimų pagrindų įspėjo žmoniją apie gresiančią klimato kaitą dėl žmogaus neatsakingos veiklos. Greta kitų jo siūlomų priemonių būklei taisyti, pirmutinis jo siūlymas – keistis pačiam žmogui; nekenkiant aplinkai gaminti, saikingai vartoti, kas gamtos sukurtą tausoti, taurinti. Paprasčiau, regis, “vakcina”, tačiau dėl jos taikymo turi susitarti žmonija. Visa žmonija – visos tautos, visos valstybės. Susitarti nedelsiant, susitarti be išlygų, be nuolaidų, nesielti taip, kaip kai kurios valstybės elgiasi su Kyoto protokolu. Jei žmonija nesusitars, A. Pecci moksliniais tyrimais paremtomis studijomis žmonijai parodė į nebūties bedugnę.

Stabdyti įsibėgėjusią vartojimo epidemiją nelengva, žmonijai susitarti – juo labiau. Tik praėjus keliems dešimtmečiams po A. Pecei mirties (mirė 1984 m.), šiomet Paryžiuje susirinkę JTO atstovai konstatavo, jog jau yra įvykę negrįžtami klimato pokyčiai, kuriuos liudija šiltnamio efektas, padažnėję žemės drebėjimai, cunamiai, uraganai, sausras bei liūtys.

Žmonijos išlikimo grėsmės – nebūties bedugnės – akivaizdoje vartojimo epidemijos “vakciną” panaudoti reikės.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 150 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

1.25% Taupomoji sąskaita
iki 1.50% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.30% už 30-89 d. term. indėlius
2.50% už 90-179 d. term. indėlius
2.60% už 180-269 d. term. ind.
2.80% už 270-364 d. term. ind.
3.35% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
3.55% už 3 m. term. indėlius
3.70% už 4 m. term. indėlius
3.70% už 5 m. term. indėlius
3.50% 1 m. “Cashable” GIC (min. \$75,000)
4.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% RRSP & RRIF (variable)
4.50% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
4.60% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.65% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.75% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.85% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.30% už JAV dolerių 1 metų GIC
2.00% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo7.00%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuosimčiu
(fixed rate)
1 metų5.75%
2 metų5.95%
3 metų6.05%
4 metų6.35%
5 metų6.35%
- su keičiamu
nuosimčiu6.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.r.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

KOKIA MANO NAMO/ “CONDO” VERTĖ?

Mielai ir sąžiningai padarysiu
nemoką įvertinimą be jokių
Jūsų įsipareigojimų.

SKAMBINKITE TIESIOG

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.
416-879-4937**

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

ROYAL LEPAGE

*Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

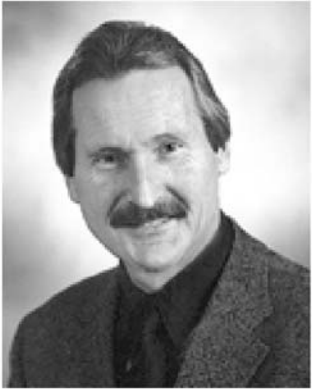
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

“Jūsų nekilnojamo turto
aptarnavimas nuo 1981”

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

SPORTAS

Hamiltono “Kovo” jaunieji

Jie baigė sezoną Niujorke su bronzos medaliu per ŠALFASS-os žaidynes birželio 8-10 dienomis. Jaunių A berniukai pralaimėjo prieš Čikagos “Lituanica” 82-33 ir Niujorko-New Jersey komandą 47-31, bet įveikė Filadelfijos “Arą” 46-30. Komandoje žaidė Pat Orvidas, Mark Kybartas, Matt O’Grady, Lauren O’Grady, Kristina O’Grady, Zach Lukošius ir Darius Miečius. Treneris – Tony O’Grady.

Anksčiau, per ŠALFASS-os jaunučių pirmenybes Klyvlande, OH, “Kovo” berniukų C komanda užėmė antrą vietą. Komandą sudarė Jonas Butkus, Simas Grigėnas, Povilas Grigutis, Regis Ivaniukas, Kasparas Špokas, Vytas Stasiulevičius, Evan ir Jonathan Willenbrecht. Jaunių C berniukai (gimę 1993 metais ar jaunesni) pralaimėjo baigmėje 40-26 prieš Čikagos “Lituanica”, bet anksčiau nugalėjo Detroito “Kovą” 34-29 ir “Lituanicos” antrą komandą 65-35.

“Kovo” jaunių B berniukai (gimę 1991 metais ar jaunesni) pralaimėjo prieš Čikagos “Lituanicos” antrą komandą 43-39 žaisdami dėl trečios vietos. Komandą sudarė Jonathan Arlauskas, Vaclovas Baronaitis, Karolis Brazauskas, Zach Lukošius, Darius Miečius ir Sean Willenbrecht. **Rimas Miečius**

Sidabro medalių laimėjusi “Kovo” C komanda: I eil. (iš k.): Vytas Stasiulevičius, Regis Ivaniukas, Evan Willenbrecht, Povilas Grigutis; II eil. – treneris Steve Arlauskas, Jonathan Willenbrecht, Kasparas Špokas, John Butkus, Simas Grigėnas, treneris Rimas Miečius

Toronto Medžiotojų ir žūklautojų klubo “Tauras” nariai, Tėvo dienos proga, birželio 16-17 d.d. buvo nuvažiavę į klubo stovyklavietę prie Debows ežero. Per dvi dienas jie pastatė naują prieplauką ir priėjimo tiltelį. Apatinėje nuotraukoje užbaigę darbą: L. Gutauskas, A. Langas, R. Krasauskas ir P. Daržinskas Ntr. J.V. Šimkaus

Lietuvos jaunųjų krikščionių sąjungos rikiuotė, minint 100-ąsias skautijos metines Kaune š.m. gegužės 12 d. Ntr. S. Sajausko

How to take time out to travel without hurting your career

By Johanna Kristolaitis

Q. I’ve always wanted to see other parts of the world and feel, if I don’t go soon, I may lose the opportunity for many years to come. Will taking a time-out from the workforce hurt my career chances?

A. The short answer is no, but there are some qualifying factors. If you simply jump on a plane and wander around on the other side of the ocean for a while, future employers may wonder why you went and whether you may take off again. This is particularly true because you have already started your professional career; unfortunately, if you had gone between schooling or after graduation, the view of your travels may have been more favourable. The best way to keep a break from counting against you is to make use of the time off to better yourself in some way.

But first, consider why you want to do this. The trends in time-outs point to periods of transition – before or after university, in mid-career, or when nearing retirement – which indicate similar motivations, such as trying something new or finding oneself, and widely different financial standings. People taking a break need to carefully map out how they will make the experience work for them.

You need to know that you can afford to do this. You need to plan and save or come up with creative avenues of how that will work for you. Really think through what you want to achieve and how you will achieve that, to feed into what the steps are after the break. The path may change slightly afterwards, but it is always good to reflect and figure out what the next steps are that are going to be personally meaningful to you.

While traveling the globe one of your options is to work your way around the world. There are many global internship programs that place young adults in various positions for six months to a year, allowing them to build work-related skills while exploring a new land and culture. See, for instance: <http://www.acdi-cida.gc.ca/internships>. This can build towards an international career,

something increasingly possible in our modern global economy. Teaching English is another path many people are pursuing; as with internships, you would spend a considerable amount of time in one locale. You can also go on a working holiday, meaning you need to arrange for work visas in all the countries you plan to visit.

Volunteering is another valuable path to travel and personal exploration. Many travel companies offering volunteering packages, setting up accommodations and schedules with the organizations requiring volunteers. You can also contact organizations yourself to ask what global volunteer opportunities they can provide. Another volunteering option is WWOOF, which stands for World Wide Opportunities on Organic Farms or Willing Workers On Organic Farms, depending on which independent group of the umbrella title you go through. Most of these organizations require a membership fee in exchange for access to farm listings, which you then use to set up your travel plans. Farm owners accept your invitation to help on the farm and feed and lodge you while you’re with them; accommodations range from a room in a house to a trailer to “bring a tent.” Check out www.wwofinternational.org for more details.

A third option is to take classes abroad. Again, many travel companies arrange for educational opportunities during your travels. The most common programs are geared to learning foreign languages. However, study abroad programs can also earn you credits towards another degree, if you are so inclined. Whatever you decide to do with your time off, make sure to enjoy and reflect on the experience. You will become a richer person for it – and it may even help your career.

Johanna Kristolaitis is a writer with the DiversityCanada Foundation. Visit <http://DiversityCanada.com> for more career tips and job postings.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 30 metų namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 23 metai pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Šimtametė lietuvių...

Atkelta iš 10-to psl.

1929 m. birželio 10 d. kleb. kun. J. Mačiulionį Montrealio jaunimas gražiai išlydėjo į geležinkelio stotį kaip padėką už parodytą rūpestį jaunimu.

Montrealyje gimęs ir augęs, Grand Seminaire klierikas, kun. Jonas Bobinas buvo iššventintas kunigu ir paskirtas Šv. Kazimiero parapijos klebonu 1929 m. birželio 29 d. Tėnka paminėti, kad tuo pačiu metu Montrealio Grand Seminaire mokslus baigė ir kunigu iššventintas buvo Paul Emile Leger, vėliau Montrealio arkivyskupas – kardinolas.

Per eilę metų Montrealio Grand Seminaire mokslus baigė ir buvo iššventinti kunigais šie lietuviai: kun. Jonas J. Jakaitis, kun. Jurgis Šimkus, kun. Lionginas Kavaliauskas, kun. Juozas A. Lipkus, kun. Jonas Bobinas, kun. J. Bakanas, kun. J. Jutkevičius-Jutt, kun. Br. Mažukna, kun. Mykolas Tamulevičius, kun. Alfonsas Volungis ir du broliai dvyniai kun. Antanas ir kun. Julius Jutkevičiai, kun. Juozas Pauliukonis, kun. Albinas Jankauskas-Jankus, dauguma jų buvo iš Springfield, MA, JAV vyskupijos.

Šventės, laisvalaikis, poilsis...

Kiekviena vaikystės diena į mūsų atmintį įrašo daugybę atsiminimų, įvykių ir įspūdžių. Vieniems – tai mūsų šventės, kitiems – pasirodymas talentų konkurse, suvaidintas spektaklis scenoje ar laimėtos sporto varžybos, susitikimas su įdomiu žmogumi. Iš tokių didelių ar mažų atradimų, paprastų vaikystės džiaugsmų ir nusivylimų mūsų vaikai mokosi patirti, kas yra gyvenimas ir kas yra praradimas, kas šventė ir kas – darbas ir kūryba.

Baltąją Konvaliją vaidina V. Slapšytė V. Palčinskaitės pjėsėje Aš vejuosi vasarą, kurią pastatė Toronto Prisikėlimo parapijoje išikūrusi vaikų ir jaunimo dramos studija “Žalios lankos”, vadovė D. Botyrienė Ntr. D. Šaudžio

Kanados dieną švenčia torontietė Julija Petrauskas-Harris Ntr. E. Petrausko

Poviliukas Kesminas, jauniausias Hamiltono talentų popietės dalyvis, nustebino visus savo sugebėjimais dainuoti, deklamuoti Ntr. L. Stungevičienės

Varėnos “Ažuolo” vidurinės mokyklos moksleiviai atlieka savo kūrinį scenoje “Valdovų rūmų mugėje”

Ar žinai, kad...

- visoje planetoje pasodinti bilijoną medžių pasaulio visuomenei pasiūlė Kenijos gamtosaugininkas Wangari Maathai, 2004 metų Nobelio premijos laureatas. Jo nuomone, tai būtų visų eilinių žmonių įnašas, gerinant planetos aplinką ir orą. Jis taip pat prašo ne tik sodinti, bet ir prižiūrėti sodinukus, kad jie užaugtų dideli ir sveiki medžiai. Šį projektą remia Jungtinių Tautų organizacijos Aplinkos apsaugos grupė. Ji kviečia sodintojus pasirašyti jos tinklalapyje. Žalioji žemės danga tarnauja ne tik grožiui, bet ir mūsų sveikatai. Pooperaciniai pacientai greičiau sveiksta, jiems reikia mažiau vaistų, jei jie mato per langą medį. Augmenija pastebimai sumažina pacientų nerimą, įtampą. Netgi superaktyvūs vaikai, atsidūrę gamtoje apimsta, rašo Jesse Norman, *Living for the City* britų autorius.
- Toronto zoologijos parkas, įsikūręs rytinėje miesto dalyje Rouge Valley slėnyje, yra vienas iš didžiausių tokios rūšies parkų pasaulyje. Jis užima 284 ha. Takai, kuriais vaikšto lankytojai, sudaro beveik 10 km nuotolį. Kasmet parką aplanko daugiau kaip milijonas lankytojų.
- Kanada turi daugiau kaip du milijonus ežerų. Jie savo vandeniu uždengia 7,6% valstybės žemės paviršiaus. Manitoulin sala Huron ežere, užimanti 2,700 kv. kilometrų – didžiausia pasaulyje gėlo vandens plotuose.
- šiuo metu 11% žemės paviršiaus yra paskelbta saugojama teritorija – parkais, draustiniais. Saugotini žemės plotai Šiaurės Amerikoje sudaro 16%, Pietų Amerikoje – 19% ir daugiau kaip penktadalis Centrinėje Amerikoje. **Inf.**

JAUNIMO ŽODIS

Jau atostogaujame!

Vasaros atostogos jau belđiasi į duris! Kalgario lietuvių Vytauto Didžiojo lituanistinė mokykla baigė savo mokslo metus birželio 9-ąją išskyla į Glenmore parką. Galime pasidžiaugti, kad mokinių daugėja – nuo vidurio metų prisiųngė iš Toronto su tėveliais atsikraustęs Jonukas Kumeļiauskas, keletą kartų, kol kas dar tik kaip svečiai, lankėsi Silvija ir Patrikas Labanauskai, neseniai į Kalgari atvykę iš Kauno.

Taigi mokykla auga, ir vienoje klasėje išsitemkti darosi sunkoka. Tačiau, nepaisant visų sunkumų, moksleiviai galėjo ne tik mokytis kalbos, bet ir daugiau sužinoti apie savo tautos papročius darydami Užgavėnių kaukes, skutinėdami velykinius margučius.

Ačiū už velykinius rankdarbius nuolatinei mokyklos pagalbininkei ir mokyklos tarybos narei Elvyrai Krausienei. Šiais mokslo metais buvo nemažai atlikta organizacinio darbo – išrinkta mokyklos taryba, kuri sprendžia mokyklos einamuosius reikalus bei prisideda prie mokymo eigos; priimti ir patvirtinti mokyklos nuostatai bei darbo tvarkos taisyklės.

Žinoma, mokyklos darbas nebūtų įmanomas be mūsų mokytojų, kurios ir neturėdamos didesnės pedagoginės patirties, ėmėsi šio atsakingo darbo.

Nuoširdus ačiū Evelinai

Tijūnėlytei, kuri ėmėsi šios atsakomybės mokslo metų pradžioje, kai tikrai buvo sunku rasti mokytojų, Linai Čepaitienei, perėmusiai Evelinos mokinius mokslo metų viduryje, bei Jūratei Rimšaitei-Žukauskienei, sugebėjusiai mokyti mažiausius ir vyriausius mokinukus tuo pačiu metu.

Naudodamiesi proga norime padėkoti Šv. Cecilijos parapijos kunigui ir aptarnaujančiam personalui, antrus metus iš eilės leidžiantiems mums naudotis patalpomis už simbolinę auką. Prašysime, kad priimtų mus ir kitais metais.

Nemažas būrys mokinių šiemet atostogaus Lietuvoje.

Linkime jiems smagios vasaros ir tikimės rudenį vėl susitikti! **EBZ**

Ingrida

Kalgario lietuvių Vytauto Didžiojo lituanistinė mokykla

Gerumo grūdai

*Birželio saulė, spindulius pažėrus,
Džiovina rasą nuo Tavų takų.
Čia išsijota didi meilė, gėris,
Kuriuos, Tėvel, suaugus dar renku.*

*Kaskart aiškiau regiu vaizdus vaikystės...
Relikvijas atsargiai vis liečiu,
Kad Laiko žingsniai sunaikint nedrįstų,
Kas išnešiotą ant Tavų pečių.*

*Menu, kai mūsų mažas kambarėlis,
Savaitgaliais pavirtęs kirpykla,
Kaimynų juoku, nuotykiams klegėjo...
Man buvo tai – pirmoji mokykla!*

*Girdėjau aš, jus kalbant apie karą...
Kaip būdamas sargyboj užmigai...
Kiek nuostolių lietus jėvams padarė...
Kodėl negrįžo jūs kovų draugai...*

*Sekiau, kaip mikliai, Tėti, Tavo rankos
Skustuvą pusto, slystantį diržų...–
Gerumo grūdus mano akys renka,
nors Tėčio balsas tolsta pamažu...*

IRENA VAIČIULYTĖ-BRADAITIENĖ

Tėčio pamokos

*Kokiais keliais beečiau per pasaulį,
Visais visais, Tėvel, vedi mane, –
Dulkėtos kojos ir smiltelė saujoj,
Gimtinių grožis bičių dūzgime.*

*Sakei, kad bus ne visad minkštas takas,
Lyg skaudžios šukės ašaros riedės.
– Nebėki prarajon tarsi apakus
Ir pamąstyk, kai prieš akis duobė.*

*Nebūki išdidi, gebėki ranką
Ištiesti priešams ar tikriems draugams,
Dažnai ir priešu nusivilt netenka –
Jo poelgis širdy išliks ilgam.*

*Kas dieną Tu kitų naujovių mokei,
O jose – užkoduota paslaptis!
Gyvenime esu jau ne pirmokė,
Tačiau, Tėvel, menu Tavas mintis.*

*Žinau, iš kelionių sugrįžtančios laukei,
Ir lauktum, jei būtumei čia...
Lig šiol Tavo rankom pakviptę palaukės,
Į jas žvelgia mėnuo nakčia...*

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

MIRTIES PRANEŠIMAS

AŲA
BRONĖ GARBAS

ramiai iřkeliavo amųinybĕn
2007 m. birųelio 23 d.,

liko Edward, Christina, Irene ir jų ųeimos,
vaikaiĉiai. Skaudųiai pasigesime Tavęs, kuri mus
palietei įvairiausiais būdais –

ŠEIMA

AŲA
ARŲNUI AKELAIĉIUI

iřęjus į Vieřpaties namus,

giliai užjauĉiame liūdesyje likusią jo ųmoną
MARYTĘ, dukrą AURELIJĄ, sųnų ANDRIŲ,
jo tėvus, seseris, broį bei visus artimuosius ir
kartu liūdimė –

Bronius, Prima; Ramųnas, Silvija;
Linas, Asta; Alvydas, Rima SAPLIAI

P A D Ė K A

MŲŠ MYLIMAI MAMAI

AŲA
ONAI LESKAUSKAITEI-
ĉIAUĉIONIENEI-SVARINSKIENEI

2007 m. balandųio 30 d. iřkeliavus į amųinybę,
dękojame kun. Pijui ųarpnickui, OFM, už suteiktą
jai paskutinį patarnavimą, teikiant Ligonio sakramen-
tą, klebonui kun. Augustinui Simanaviĉiui, OFM, už
maldas laidotuvių namuose, už aukotas laidotuvių
Miřias, pamokslą ir maldas prie kapo, diakonui dr.
Kazimierui Ambrozaiĉiui už dalyvavimą Miřių apei-
gose ir palydęjimą į kapines.

Dękojame Danguolei Radtkei už giedotas Miřių
dalis ir laidotuvęms pritaikytas giesmes, pusseserei
Violetai Laurinaviĉienei už Miřių skaitinius, ponioms
už iřkeptus pyragus, M. Povilaitienei ir B. Kazlauskai-
tei už laidotuvių namuose surinktas aukas. Nuořirdi
padęka visiems giminęms, draugams ir paųistamiems
už dalyvavimą, už pareiřktas užuojautas spaudoje, ųo-
dųiu ir rařtu, už aukas Prisikęlimo parapijai ir lietuvių
iřeivijos sielovadai bei visiems, kurie užprařę už ve-
lionę řv. Miřias ir paaukojo gęlių.

Su gilia padęka –

sųnus Algimantas ir dukra Nijolę

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių

2007 m. liepos 12 ir 26 d.d.

Visi paketai turi būti į mųsų pagrindinę rařtinę
PRISTATYTI

iki

NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$3.00*
off

COUPON
for 1 parcel

\$3.00*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

AŲA

JUOZUI DIMSKIUI

mirus,

nuořirdųiai užjauĉiu jo ųmoną VINCENTĄ,
sųnų ALGI, dukras KRISTINĄ, REGINĄ ir jų
ųeimas –

Jonas Vaiĉys, Albion, NY

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEųIŲRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠĉIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŲS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokřtes, atminimo lenteles.
- ▲ Puořiame lietuviřkais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukřĉiausios kokybęs darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

SU ųTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ųTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono,
Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

“Tėviřkė” parapija išsikelia

Atkelta iš 6-to psl.

Vyskupą A. Trakį po jo mirties pakeitę kun. Hansas Dumpys, kuris parapijos vairą perėmė 1987 m. Toronto mieste, Kanadoje, 1990 m. įvykusiame lietuvių liuteronų evangelikų sinode kun. H. Dumpys buvo iřrinktas lietuvių evangelikų liuteronų iřeivijoje vyskupu. Jis ir šiandien dar skaito religines paskaitas “Marguĉio” radijo programoje.

Dirba kunigai iš Lietuvos

Iřęjus į pensiją vysk. H. Dumpiui, jo vieton buvo paskirtas kun. Jonas Lioranĉas iš Lietuvos. O nuo 2005 m. řioje parapijoje tarnauja jaunas (gimęs 1978 m. geguųės 8 d. Vainuto kaime, ųilutės rajone) kun. Liudas Miliauskas.

Naujasis dvasiřkis 1996 m. birųelio mėn. baigę Vainuto vidurinę mokyklą ir 1998 m. birųelio 1 d. buvo išřventintas diakonu. 2000 m. baigę Klaipėdos universitete teologijos bakalauru studijas, o 2002 m. gavo magistratųros mokslų diplomą Concordia seminarijoje Indianos valstijoje. Tais paĉiais metais buvo ordinuotas kunigu Lietuvoje.

Siomis dienomis kun. L. Miliauskas ruořiasi išvykai į Lietuvą, kur vadovaus labdaringai stovyklai Ievos Simonaitytės gimtinėje, Vanagų kai-

me prie Klaipėdos. Tą stovyklą jis įsteigę prieš deřimtį metų. Atgal į ĉikagą jaunasis dvasiřkis numato sugriųti liepos 13 d.

Persikraustymas įvyks liepos mėnesį

Neseniai paaiřkėjo, jog persikraustymas vyks liepos mėnesį. Paskutinės pamaldos senoje vietoje bus liepos 22 d., o pirmosios naujoje řventovėje – liepos 29 d. Naujoje vietoje pasikeiĉia ir pamaldų laikas – pamaldos bus ne 10 valandą, kaip anksĉiau, bet 11.30 val. ryto.

Naujas řventovės adresas: St. James Lutheran Church (lietuviřkai – řv. Jokųbo řventovė), 5129 Wolf Road, Western Springs, IL 60558. řia řventove naudosis ne tik nauji řeimininkai – “Tėviřkės” parapijieĉiai (jų dar yra likę apie 200), bet ir ten veikianĉios amerikieĉių parapijos nariai.

Apie persikraustymą buvo pradėta galvoti ųymiai anksĉiau, nes prie senosios řventovės Marquette Parke nebuvo automobilių aikřtelės, beveik visi parapijieĉiai išsikėlė į priemiesĉius, nes apylinkę užvaldė juodosios rasės ųmonės.

Reikia paųymėti, jog “Tėviřkės” řventovė buvo ne vien tik religijai tarnavę namai: ten vyko ir socialinė, visuomeninė bei kultųrinė mųsų tautieĉių veikla, kuri spinduliavo savo lietuviřkumu ir nuořirdumu. Dabar tas viskas – jau praeitis.

Laidotuvės ir gėlės

Dievo sukurtas ųmogus – ųemės karalius – dvilypis: amųinosios sielos ir laikinojo kūno junginys. ųmogus, gyvendamas ųemėje, turėtų rūpintis pirmiausia – amųinąja siela – neuųmirřdamas ir savo laikinojo kūno.

Kai siela atsiskiria nuo kūno, mes sakome, kad ųmogus miręs. Gailimės mirusio asmens, bet iš tikrųjų mes gailimės patys savęs. ųinome, kad daugiau su mirusiuoju nebebendrausime, jis jau perųengę ųemės gyvenimo slenkstį į amųinybę ir nežinome, ar jis laimėje ir dųiaugsme, Dievo Karalystėje, o gal, patys nutariame, kad jis kenĉia, užtat, mums jo ar jos gaila. Taigi, jei gailimės jo ar jos, turime ųnoti, kad, kas ųemiřka, jau jam nepadės.

Didelė dovana, tai malda į Dievą, didųiausia malda, tai řv. Miřios už mirusįjį, kuri lydi mirusįjį prie Tėvo Dievo, teisėjo. Taĉiau, dabartiniu metu maldos už mirusiuosius – řv. Miřios – yra labai sumaųęjusios. Laidotuvėse, anksĉiau, būdavo užprařoma 50-100 ar net daugiau řv. Miřių už mirusįjį, dabar – keletas ar keliolika.

Kiekvieno kunigo yra pareiga atnařauti kasdien řv. Miřias. Seniau dar galėdavo dalį užprařytų řv. Miřių parapija siųsti nepriklausantiems parapijai kunigams: misijonieriams, kunigams seneliams, prieglaudose kunigams, mokytojams seminarijose, į pensiją išęjusiems kunigams. Šiandien net ir parapijose dirbantieji kunigai retkarĉiais atnařauja řv. Miřias savo intencijom.

Graųius, brangius gęlių vainikus artimieji sunėša prie kars-to, dauguma tą paĉią dieną, kai yra vakaro lankymas bei maldos. Rytojaus rytą 2-4 gęlių puodai nuveųami į řventovę (tiek řventovė tik priima). Keletą nuveųa į kapines. Kitos gėlės – řiukřlės. Kai kas paprařo, kad tos gėlės būtų atveųamos į salę, kur vyksta laidotuvių pusryĉiai. Po pusryĉių mirusiojo řeima siųlo artimiesiems veųtis į savo namus. Artimieji nerodo dųiaugsmo puořti savo namus laidotuvių gėlėmis. Ir řtai brangios gėlės, kurios mirusiajam nieko nepadeda, eina į řiukřlyną, o řv. Miřių, kurios dųiugintų mirusįjį, nėra. Kun.KK

TORONTO

Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos naujai išrinktos Centro valdybos narės birželio 25 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis. Centro valdybos pirmininke perrinkta Birutė Biretienė. Regina Choromanskytė ir Vida Paškuvienė – vicepirmininkės. Angelika Sungailienė ir toliau rūpinsis našlaičių kaimo ir tremtinių pagalbos fondų veikla. Sekretorės pareigos ir toliau palieka R. Simonaitienei, išdininkės – I. Vibrienei. Revizijos komisijoje dirbs Salomėja Andrulienė, Danguolė Baziliauskienė ir Gizela Šutienė. Vida Valiulienė atstovaus jaunesnėms moterims. **Inf.**

Lietuvių tautodailės instituto visuotinis metinis narių suvažiavimas įvyks š.m. liepos 14, šeštadienį, 11 v.r. galerijoje, Neilson Park Creative Centre, 56 Neilson Drive, Toronto, ON.

Toje galerijoje šiuo metu vyksta LT instituto 30 metų jubiliejinė paroda. Kviečiame visuomenę šią išskirtinę tautinės dailės parodą aplankyti. Šiais metais per suvažiavimą, šalia einamųjų reikalų, bus aptariama LTI-to ateities veikla, taip pat ir suakutvinės parodos uždarymas. Nariai kviečiami gausiai dalyvauti. Dėl platesnės informacijos kreiptis į LTI valdybos pirm. Aldoną Veselkienę, tel. 613 359-6159.

LTI valdyba
A.a. dr. Broniaus Povilaičio knygos *Apie įvykius, žmones ir save* sutiktuvės įvyko Vilniuje, Sv. Kryžiaus namų salėje penktadienį, birželio 29. Knygą išleido Broniaus Povilaičio knygos leidimo fondas Toronte, sudarė Ramunė Kubiliūtė. Šiuo leidiniu paminėta velionies agronomo, genetikos mokslų daktaro Broniaus Povilaičio 100 metų gimimo sukaktis.

KLF ŽINIOS

Kanados lietuvių fondo (KLF) valdybos posėdis įvyko birželio 25 d. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Dalyvavo valdybos pirm. Algis Nausėdas, vicepirm. ir spaudos reikalų sekretorė Danguolė Baltrušytė-Sher, posėdžių sekretorius Ričardas Kalendra, Vida Stanevičienė (KLB) ir administratorius Leonas Baziliauskas. Pirmininkas painformavo apie KLF Tarybos posėdyje svarstytus reikalus bei apie numatytus planus ir projektus. Pelno skirstymo komisija rudėnį pateiks naują pelno skirstymo projektą, susijusį su pagalba specialioms projektams Lietuvoje. Administratorius pranešė apie gautus laiškus ir naujus įnašus Fondui. Sault Ste. Marie,

Sudbury lietuvių bendruomenės apylinkė paaukojo Fondui 1,500 dolerių. Administratorius pateikė valdybai patvirtinti išdininkės V. Jonušonienės paruoštą išlaidų nuo praeito valdybos posėdžio iki birželio 25 d. apyskaitą, kuri vienbalsiai patvirtinta. Svarstyta eilė einamųjų reikalų: kitų metų KLF metinio susirinkimo data ir vieta, stipendijų įteikimo išskilmė ir nuotrauka su studentais. Peržiūrėti žiniasklaidos reikalai bei KLF brošiūros ruošimas. Nuo rudens bus atnaujinti KLB apylinkių lankymai ir Fondo pristatymas.

Kitas valdybos posėdis – spalio 1 d., 7 val.vak. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. **Inf.**

P A D Ė K A

Lietuvoje leidžiama knyga *Partizanų Žemaitijos vadai*. Leidimą remia Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga ir už gautas aukas tam leidiniui nuoširdžiai dėkoja Prisikėlimo kredito kooperatyvui, kredito kooperatyvui "Parama", Hamiltono kredito kooperatyvui TALKA ir "Vilnius Manor" pensininkų klubui. **KLŽ sąjunga**

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

*Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 45 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.09 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.51 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.37 mln. dol.*

**Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Kas gaus stipendiją?

**KONKURSAS DĖL LIETUVOS VALSTYBINĖS
KAZIMIERO BŪGOS STIPENDIJOS SKYRIMO**

Švietimo ir mokslo ministerija skelbia konkursą dėl Lietuvos valstybinės Kazimiero Būgos stipendijos lietuvių kalbą užsienio šalių aukštosiose mokyklose studijuojantiems užsienio šalių piliečiams (toliau – Kazimiero Būgos stipendija).

Vadovaujantis Lietuvos valstybinės Kazimiero Būgos stipendijos lietuvių kalbą užsienio šalių aukštosiose mokyklose studijuojantiems užsienio šalių piliečiams nuostatais, patvirtintais Lietuvos respublikos vyriausybės 2007 m. kovo 28 d. nutarimu Nr. 336 (Žin., 2007, Nr. 42-1581), užsienio šalių aukštųjų mokyklų lituanistikos (baltistikos) centrus, katedras ar kitus padalinius (toliau – lituanistikos centrai užsienyje) kviečiame atrinkti po vieną kandidatą iš lituanistikos centro ir rekomenduoti jį Švietimo ir mokslo ministerijai.

Kazimiero Būgos stipendija skiriama, siekiant skatinti domėjimąsi lietuvių kalba ir literatūra užsienyje bei remti lietuvių kalbą užsienio šalių aukštosiose mokyklose studijuojančius studentus. 8 MGL/ mėn. dydžio stipendija skiriama užsienio šalių aukštųjų mokyklų studentams jų vienerių akademinių metų (10 mėn.) trukmės lietuvių kalbos ir literatūros studijoms užsienio šalies aukštojoje mokykloje. Tos pačios užsienio šalies aukštosios mokyklos studentams tais pačiais mokslo metais gali būti skiriama ne daugiau kaip viena Kazimiero Būgos stipendija. Tam pačiam asmeniui Kazimiero Būgos stipendija negali būti skiriama dvejus mokslo metus paeiliui.

**KANDIDATAMS KELIAMI REIKALAVIMAI
IR ATRANKOS GAIRĖS**

Kazimiero Būgos stipendijos skyrimo konkurse gali dalyvauti užsienio šalių aukštųjų mokyklų bakalauro, magistro ar doktorantūros studijų studentai, jeigu jie: 1. studijuoja pagal lituanistikos ir (ar) baltistikos studijų programas dienine studijų forma; 2. studijuoja lietuvių kalbą ne mažiau kaip vienerius metus; 3. yra rekomenduoti dviejų dėstytojų (iš jų vienas turi būti lietuvių kalbos dėstytojas).

Atrankos Kazimiero Būgos stipendijai gauti gairės: 1. geri studijų rezultatai; 2. moksliniai interesai; 3. lietuvių kalbos studijų pasirinkimo motyvacija ir tikslai.

PATEIKIAM DOKUMENTAI

Studentas, norintis gauti Kazimiero Būgos

stipendiją, lituanistikos centrui užsienyje, kuriame studijuoja, pateikia šiuos dokumentus (lietuvių kalba): 1. asmens duomenų anketą; 2. motyvacinį laišką (turi būti nurodyta jo moksliniai interesai, lietuvių kalbos studijų pasirinkimo motyvacija ir tikslai, kokius jis tikisi atlikti mokslo tiriamuosius darbus, kokias publikacijas paskelbti Kazimiero Būgos stipendijos gavimo laikotarpiu); 3. šiuos išsilavinimą patvirtinančius dokumentus (arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas): pažymą apie dviejų paskutinių sesijų studijų rezultatus; bakalauro ar jį atitinkančios kvalifikacijos diplomo ir jo priedo kopijas (magistrantūros studentui); magistro ar jį atitinkančios kvalifikacijos diplomo ir jo priedo kopijas, pažymą apie išlaikytų doktorantūros egzaminų įvertinimą (doktorantūros studijų studentui); 4. dvi dėstytojų (iš jų vienas turi būti lietuvių kalbos dėstytojas) rekomendacijas; 5. mokslinės ar kūrybinės veiklos aprašymą ir publikacijų sąrašą (doktorantūros studijų studentui); 6. teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą asmens tapatybės dokumento kopiją.

TERMINAI

Lituanistikos centras užsienyje pagal kandidatams keliamus reikalavimus ir atrankos gaires atrenka vieną kandidatą ir iki **2007 m. rugpjūčio 31 d.** pateikia Švietimo ir mokslo ministerijai reikalaujamus dokumentus.

Dokumentus prašome siųsti registruotu paštu: Konkursui dėl Kazimiero Būgos stipendijos Švietimo ir mokslo ministerijos Studijų departamento, Akademinio mobilumo skyriui, Sierakausko g. 15, LT-03105 Vilnius, Lithuania.

Švietimo ir mokslo ministerio sudaryta ir patvirtinta komisija išnagrinės lituanistikos centrų užsienyje pateiktus kandidatų dokumentus ir pateiks švietimo ir mokslo ministeriui siūlymus dėl Kazimiero Būgos stipendijų skyrimo.

Švietimo ir mokslo ministeris patvirtins Kazimiero Būgos stipendijos gavėjus. Apie ministerio priimtą sprendimą raštu bus informuojami Kazimiero Būgos stipendijos gavėjai ir lituanistikos centrai užsienyje, kuriuose studijuoja stipendijos gavėjai.

Daugiau informacijos: tel.: +37052190123, faks.: + 370 5 2190100, el.paštu: kristina.babelyte@smm.lt Lauksime paraiškų!

DĖMESIO SKAITYTOJAMS

Tėviškės žiburių paskutinis numeris prieš atostogas išleidžiamas liepos 24 d. (nr. 30-31). *TŽ* redakcija ir administracija bus uždaryta iki rugpjūčio 15 d. Savaitraštis tris savaites nebus spausdinamas. Po atostogų pirmas numeris išeis rugpjūčio 21 d.

WATERSIDE DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

Implantų idėjimas, protezavimas,
plokštelių pritvirtinimas
mažais varžteliais (mini implants)

115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5

www.watersidedental.ca

Tel. 905 271-7171

*Mūsų senelių maldoj kasdieninėj
yra žodžiai šventi sudėti*

Meilė ♦ gerumas ♦ dosnumas

**Remkime LABDAROS lietuvių slaugos namus ir
nepamirškime jų savo testamentuose**

SKAMBINTI: 416-232-2112/409

ADRESAS: 5 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1

tinklapis: www.labdara.ca

el-paštas: communityrelationscoordinator@labdara.ca

**LABDAROS fondas išrašo pakvitavimus
atleidimui nuo pajamų mokesčių**

Indijos misionierius prašo siųsti jam reikmenis: rožinius, statulėles, rašiklius, pieštukus ir taip paremti jo misiją. Jo naujas adresas: Fr. Paul Cruz, P.O. Box-691571, Kottiyam - P.O Kollam - 691 571, Kerala, India.

**DĖMESIO TŽ
PRENUMERATORIAMS!
Leidėjai prašo jus
atsilyginti už prenumeratas.**

Pasitikrinkite prenumeratos užsibaigimo datą, atspausdintą ant adreso lipdės (address label). Kanados vyriausybės finansinė parama pašto išlaidoms apmokėti yra gaunama pagal apmokėtų prenumeratų skaičių. Be šios paramos mūsų pašto išlaidos, siuntinėjant jums *TŽ*, būtų apie du trečdalius aukštesnės. Prašome jūsų supratimo šiuo svarbiu klausimu – įrodyti Kanados vyriausybei, kad *TŽ* gyvavimas mums yra aktualus. **TŽ leidėjai**

HOMELIFE
HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
*Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.*

TORONTO

Anapilio žinios

• Birželio 28 d. Šv. Pauliaus bazilikoje šv. Petro ir Pauliaus šventės išvakarių Mišparuose pop. Benediktas XVI paskelbė, kad ateinančiais metais šių apaštalių šventėje bus pradėta švęsti 2000 metų sukaktis nuo apaštalo Pauliaus gimimo ir ji tęsis iki 2009 m. birželio 29 d.

• Lietuvos vyskupai šiais metais primena mums, lietuviams, irgi dvi svarbias sukaktis: 20 m. nuo arkiv. Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju, kai 1987 m. Romos Šv. Petro bazilikoje iškilmingai šventėme Lietuvos 600 m. Krikšto sukaktį, ir 80 m. nuo pal. Jurgio Matulaičio mirties. Taipgi turime nepamiršti, kad ateinančiais metais švęsime 400 m. nuo Marijos apsišviešimo Šiluvoje. Tai Marijos pirmasis apsišviešimas Europos istorijoje!

• Wasaga Beach apylinkėje birželio 25, mirė a.a. Mageliona Laurinavičienė, 85 m. amžiaus. Ji palaidota iš Lietuvos kankinių šventovės birželio 27 Šv. Jono lietuvių kapinėse.

• Šią vasarą Lietuvos kankinių šventovėje sekmadieniais Mišios aukojamos tiktai 10 v.r. iki rugpjūčio mėnesio pabaigos. Autobusėlis sekmadieniais veža maldininkus nuo „Vilniaus rūmų“ 9.30 v.r. ir po Mišių išvažiuoja atgal 11.30 v.r.

• Wasaga Beach Gerojo Ganytojo šventovėje per visą vasaros laikotarpį sekmadieninės Mišios aukojamos 10.30 v.r.

• Liepos 6 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir 5 v.p.p., o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

• Wasaga Beach ir apylinkės Lietuvių pensininkų klubas kviečia visus į metinę gegužinę, kuri įvyks liepos 8, sekmad., tuoj po 10.30 v.r. Mišių lauke prie Gerojo Ganytojo šventovės.

• Norintys autobusu nuo Anapilio vykti į Midlandą prašomi registruotis sekmadieniais Lietuvos kankinių šventovės zakristijoje arba skambinti į kleboniją iki liepos 15 d. tel. 905 277-4320. Kelionės kaina – \$15.

• Mišios sekmadienį, liepos 8: 10 v.r. už a.a. Petrą Derliūną; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, liepos 8, sekmadienį, 10.30 v.r. už a.a. Algirdą Dumčią; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, liepos 7, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Vandą Lapinienę.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Pirmąjį penktadienį, 7 v.v. vyks Mišios ir šv. Valanda su palaiminimu Švenčiausiuoju. Prieš Mišias klausoma išpažinčių. Pirmąjį šeštadienį, 10.30 v.r. Gyvojo rožinio draugijos nariai renkasi Rožinio kalbėjimui ir 11 v.r. Mišiom.

• Kiekvieną pirmąjį mėnesio šeštadienį, 5.30 v.p.p. Mišios yra aukojamos „Vilnius Manor“ patalpose. Šios Mišios yra aukojamos pagal sekmadienio liturgiją, ir todėl dalyvaujantys jose atlieka sekmadienio Mišių pareigą.

• Kun. Arūnas Brazauskas, OFM, išvyko mėnesiui į St. Petersburgą, FL, pavaduoti lietuvių misijoj dirbančio kanauniko Bernardo Talaišio.

• Norinčius važiuoti į Midlandą autobusu prašome registruotis parapijos raštinėje kuo greičiau, kad, reikalui esant, būtų galima užsakyti antrą autobusą. Kaina į abi puses \$15.

• *Žodis tarp mūsų*, liepos ir rugpjūčio mėnesių knygutės, yra padėtos parapijos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

• Parapijos biuletenis anglų ir lietuvių kalbomis yra siuntinėjamas el.paštu tiems, kurie to pageidauja. Norintys jį gauti yra pašomi palikti savo tikslų el.pašto adresą parapijos raštinėje.

• Sekmadienį, liepos 8, prasideda lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės vaikų stovykla. Parapijos tarybos stovyklavietės priežiūros sekcija dėkoja visiems, kurie per talkos savaitgalius prisidėjo prie stovyklos paruošimo.

• „Kretingos“ stovyklavietėje, kol tęsis stovyklavimas sekmadienio Mišios bus aukojamos 11 v.r. Į šias stovyklautojų Mišias yra kviečiami ir stovyklautojų tėvai, giminės ir apylinkėse gyvenantys lietuviai.

• Mišios sekmadienį, liepos 8: 8 v.r. už a.a. Joną ir Zitą Didžbalius; 9 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 10:45 v.r. už a.a. Oną Grigaravičienę, už a.a. Vladą Radavičių – 30 metų, už a.a. Ireną Juškevičienę; 12.15 v.d. už a.a. Bronių Matusevičių.

• *Vėžio liga sergantiems* vaikams Lietuvoje aukojama \$100 A. Aleliūnienė (a.a. Ramūno Vainago atminimui).

Išganytojo parapijos žinios

• Liepos mėnesį pamaldų nebus. Pamaldos su Šv. Komunija įvyks rugpjūčio 5 d., 11.15 v.r. Pradedant rugpjūčio mėnesiu, pamaldos bus 11.15 v.r. kiekvieną sekmadienį ir taip tęsis iki 2008 m. birželio pabaigos. Visais sielovados reikalais parapijiečiai prašomi skambinti parapijos pirmininkui tel. 905 274-3529.

Lietuvių Namų žinios

• Liepos 1 d. LN svetainėje pietavo daugiau kaip 110 svečių.

• LN valdybos posėdis – liepos 4, trečiad., 7 v.v. LN seklyčioje, „Labdaros“ – liepos 25 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Galima išsinuomotį barą „Lokys“ įvairioms šeimyninėms šventėms. Teirautis LN raštinėje.

Slaugos namų žinios

• Slaugos namams a.a. Rimo Vainos atminimui Balaišių šeima aukojama \$100. Dėkojame už aukas, kurios priimamos Toronto Lietuvių Namų raštinėje, Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog adresu: Labdara, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON M6P 1A6.

Metinės lietuvių pamaldos

Kanados kankinių šventovėje Midlande įvyks sekmadienį, rugpjūčio 19. Kryžiaus kelias bus einamas 2.30 v.p.p. Iškilmingos pamaldos – 3 v.p.p. Mišias atnašaus Hamiltono, Anapilio ir Toronto Prisikėlimo parapijų kunigai. Po Mišių prie lietuviško kryžiaus bus kalbama malda ir sugiedotas Tautos himnas. Visų trijų minėtų parapijų katalikės moterys ir Toronto šauliai dalyvaus pamaldose su vėliavomis. Šiose reikšmingose pamaldose, kuriose bus prisiminti Lietuvos kankiniai ir už laisvę žuvę tautiečiai, kviečiami visi gausiai dalyvauti. Nuo Hamiltono, Anapilio ir Toronto Prisikėlimo parapijų maldininkai bus vežami samdomu autobusu. Norintys šia galimybe pasinaudoti, prašomi registruotis minėtų parapijų raštinėse. Kelionės kaina asmeniui – 15 dol. Šiais metais pamaldas organizuoja Anapilio parapija.

KLK centras

• **Sveikindami** mielą brolių Algimantą Zubricką jo 80 metų amžiaus proga, Sigitas, Stasė Zubrickai ir šeima 50 dol. aukojama *Kovai su vėžiu* sergantiems vaikams Lietuvoje paremti **Kybartų šventovės** atnaujinimo fondui \$100 aukojama L.O. Radzevičiai.

• **A.a. Magelionos Laurinavičienės** atminimui pagerbti Anapilio parapijai aukojama: \$100 – S.M. Putrimai; \$75 – I.V. Radžiūnai; \$50 – A. Vitkienė, O. Senkuvienė, A.B. Zabulioniai; \$30 – V. Paulionis, E. Tribinevičienė, F. Rogers; \$20 – B. Kasperavičienė, A.J. Vaškevičiai, D.L. Mačikūnai, E.V. Abromavičiai, I. Punkrienė, A. Olienė, C. Pakštienė, A. Kanapka, A.J. Lapavičiai, J.R. Dūdos, G.J. Petkevičiai.

Aukus rinko O. Senkuvienė.

• **KELIONIŲ DRAUDIMĄ** parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

• **PARDUODU** moterų ir mergaičių tautinius drabužius. Skambinti tel. 416 769-6659.

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

Kun. J. Aranausko, SJ, sveikata pamažu taisosi. Liepos 1d. kunigui sukako 91 m. amžiaus.

• **Auksinio amžiaus „Rūtos“ klubas** paskutinį mėnesio trečiadienį pamini tą mėnesį gimusių narių gimtadienius. Birželio mėnesį gimtadienį šventė N. Bagdžiūnienė, A. Burksaitienė, A. Keblys ir K. Krikščiokaitienė. Pirm. H. Lapinienė pasveikino sukaktuvininkus ir kleboną kun. Gediminą Mioldažį, tą dieną šventusį vardines, linkėdama klebonui gerų atostogų tėvynėje. KLK moterų dr-jos vardu kleboną sveikino ir linkėjo gerų atostogų bei atgaivos tėviškėje D. Staškevičienė. Klubo valdyba visus gražiai pavaišino įvairiais užkandžiais, vynu, kava ir pyragais.

• **Liepos 1 d. klebonas** išvyko mėnesiui į Lietuvą. Šv. Mišios bus atnašaujamos tik sekmadieniais, 10 val. Rožinis – prieš Mišias 9.30 v.r. **DS**

• Į **solistui Antanui Kebliui** birželio 13 d. Dainiaus Juro suruoštą gimtadienio staigmeną susirinko apie 12 pažįstamų bei choristų. Atvyko ir parapijos klebonas. Sveikiname sol. Antaną Keblių atsigavusį po sunkios širdies operacijos ir sulaukusį 87 metų. **AJM**

Šv. Kazimiero parapija

• **Klebonas kun. Aloyzas Volskis** liepos mėnesio sekmadienį 8, 15, 22 ir 29 dienomis, atnašaus šv. Mišias Aušros Vartų šventovėje 10 v.r., o Šv. Kazimiero šventovėje 11.30 v.r., ne kaip įprasta 11 val. Pakeitimai padaryti pavaduojant į Lietuvą išvykusį kun. G. Mioldažį, AV parapijos kleboną.

• **Šimtmečio rengimo komitetas** labai dėkoja aukotojams. Aukojama \$150 – A. Tusienė. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

• **TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ vėlavimu** skundžiasi daug skaitytojų. **TŽ** pristatomi į pašto įstaigą pastoviai – antradieniais iki 12 v.d. Kanados pašto „Klientų paslaugų“ skyriaus teigimu, šios laikraščių kategorijos pristatymas per 4 darbo dienas yra laikomas normaliu. Skaitytojai pristatymo klausimais gali skambinti 1-800-267-1177 arba el. paštu rašyti adresu, kurį rasite www.canadapost.ca interneto tinklalapyje (Resources skyriuje pasirinkite „Contact Us“, tada „General Customer Service“). Užpildykite anketą, pateikdami savo adresą su pašto kodu ir pranešdami, kiek dienų užtruko gauti **TŽ**). Visos šventės sutrukdo pašto gavimą. Laikraščiai JAV irgi ilgai keičia. JAV prenumeratorių laikraščiai yra vežami kurjeriu į Buffalo, ten pristatomi į JAV pašto įstaigą. JAV-se pašto pristatymo klausimais galima skambinti 1-800-275-8777.

SKAITYTOJAI PASISAKO

APLANKĖ ANAPILĮ

Mano brolis Gediminas Kačiulis su žmona Birute aplankė, kartu su manim, **TŽ** redakciją ir Anapilio sodybą 2005 m. spalio mėn. per vieną iš daugelio švenčių, kalbėjo su mons. Jonu Staškumi ir redakcijoje su jo seseria. Aš atsikviečiau brolių Kanadon, nes mes niekuomet nebuvom kartu. Jie buvo Kanadoje pas mane mėnesį laiko, sunku buvo skirtis.

Būtų miela, jeigu jūs pamintumėt šį talento pilną lietuvių, mano brolių; jų dukra irgi rašo eilėraščius. Daug galėčiau parašyti apie brolių Gediminą, čia

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Labai gera kokybė. Tel. 416 503-1687.

tik dalis „Šilainės sodyboj“. Įdedu auką ir dėkoju iš anksto.

Su pagarba – **TŽ** rėmėjas nuo pat pradžių, kai atvykau į Kanadą 1953 m. –

K. Kačiulis, MT Forest, ON

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Severinas Vaitiekus, TUSKULĖNAI: EGZEKUCIJŲ AUKOS IR BUDELIAI (1944-1947). Leidėjai: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Valstybės saugumo departamentas. Antaras pataisytas ir papildytas leidimas. Dailininkas Alfonsas Žvilis. Redaktorė Rima Dulkinienė. Vilnius 2006, 368 psl.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (dry-wall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, „plumbing“ darbus. Skambinti Algiiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

Kanados dienos proga liepos 1 Vilniaus Valakampiuose klebą sodina (iš k.) naujasis Lietuvos konsulas Niujorke Jonas Paslauskas, kadenciją baigiantis Kanados reikalų patikėtinis Lietuvoje Brian Herman, Kanados karių pajėgų mjr. John Crook, vadovaujantis Kanados karių kontingentui Lietuvoje vykusiose pratybose „Gintarinė viltis“, ambasadorė Gintė Damušytė, patvirtinta naująja Lietuvos ambasadore Kanadoje nuo 2008 m. sausio mėnesio **Ntr. S. Meiklejohn**